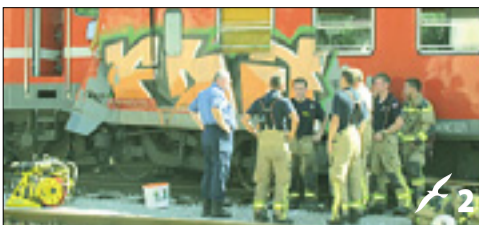

festival kras 2011
Sobota, 27. avgust, od 9. ure dalje
PRAZNIK OBČINE SEŽANA
Zvečer
Okrogli muzikantje, Mambo kings
www.festivalkras.si

Nov sedež
za vrtec Oblak Niko

Na Jesenicah trčila tovorni in
 potniški vlak: trideset ranjenih

festival kras 2011
Sobota, 27. avgust, od 9. ure dalje
PRAZNIK OBČINE SEŽANA
Zvečer
Okrogli muzikantje, Mambo kings
www.festivalkras.si

Primorski dnevnik

SOBOTA, 27. AVGUSTA 2011

št. 203 (20.218) leto LXVII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojskim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobodjenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužjeni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEČAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POSTNINA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art. 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI **1,00 €**

Vege ulica v mestu etičnih izbir

IGOR DEVETAK

Nikomur ne bomo odrekli časti, da bo prej ali slej ovekovečen na ulični tabli. Te časti bodo v Gorici deležni vegetarijanci, ki bodo na mestnem robu dobili svojo ulico. Prava senzacija. Primat. »Vege« ulice ne premore nobeno italijansko mesto. Vegetarijanci se sedaj tipijo od blaženosti. Mesojedci pa so opozorjeni in naj si ne sanjajo še sebi posvečene ulice: »vege« prehrana je etična izbira, ključ do zdravega življenja.

Glejmo naprej, bodimo v protitoku, pravi mestni odbornik, ki je kot zajca oz. repo iz klobuka potegnil pobudo za vegetarijansko ulico in podjetju z biološko prehrano in s sedežem v Ulici Vegetarijancev poklonil zastoj reklamo. To je isti občinski rekorder, ki je Gorico posejal z ulicami, stopnišči in oširki v čast podesťajev, iredentistov, oficirjev in divizij, včasih tudi športnikov, še zlasti, če so bili prave politične vere. Rafal poimenovanj je napovedal spomladi: Trg Gualtiero Benardelli, Stopnišče Sebastiano Sotgia, Ulica Antonio Morassi, Trg Risorgimento Italiano, Oširek Cesare Michieli, Ulica Giuseppe A. Cordon, Ulica Colonello Ernesto Botto, Cesta Volontari Irredenti Giuliano-Trentini, Klanec 2o e 3o Btg.-Rgt. Carabinieri Reali Mobilitato 19 luglio 1915 (dolžinski rekord!), Ulica Alessandro Clemencich. V klobuku ima še ulico za slikarko Emmo Gallo in stopnišče za iredentista Melchiorreja De Pregla: pa ga imamo, zaslužneža slovenskega izvora! Druga plat te zgodbe je dvomesečno ignoriranje, s katerim je občina kaznovala predlagateljke postavitve plošče z napisom »Ai caduti nella Battaglia partigiana di Gorizia del settembre 1943 - Padlim borcem Goriške fronte settembre 1943«. Je etična izbira vegetarijancev več vredna?

LIBIJA - Diktator naj bi se skrival na območju svojega rojstnega kraja

Lov na Gadafija še traja, uporniki krepijo svojo oblast

ZN sklenili odmrzniti 1,5 milijona dolarjev premoženja Libije v ZDA

TRST - Enega osumljenca pridržali, drugi zbežal

Pretresljiv zločin na Greti

Dvojica mučila, umorila in zažgala mladeniča v zapuščenem stanovanju podjetja Ater

TRST - Mesto se je včeraj prebudilo z novico o pretresljivem zločinu, ki se je pripetil v zapuščenem stanovanjskem bloku podjetja za ljudske gradnje Ater. Policija je še pred zoro odkrila izmaličeno truplo 23-letnega Giovannija

Novacca, nad katerim se je morilec (ali morilca) res kruto znesel. Novacca so pretepli in večkrat zabolli, nakar so ga polili z bencinom in prižgali ogenj.

Preiskovalci so takoj pridržali osumljenca Alessandra Cavallija, med-

tem ko je domnevni pobudnik okrutnega dejanja zbežal neznan kam. 23-letni Giuseppe Console ima za petami policijo iz Italije in Slovenije, izkazalo pa se je, da je policijo poklicala njegova mati.

Na 4. strani

TRIPOLI - Uporniki s pomočjo britanskih in Natovih letal oblegajo območje okrog Sirte, rojstnega kraja polkovnika Gadafija, kjer si je tam zgradil mrežo podzemnih hodnikov in bunkerjev. Kljub pričam, ki so ga videle v njegovem rojstnem kraju, pa o diktatorju ni ne duha ne sluha.

Spopadi med uporniki in Gadafiju zvestimi silami se medtem nadaljujejo z nezmanjšano močjo, kljub temu pa prehodni nacionalni svet, ki je prenesel svoj sedež iz Bengazija v Tripoli, krepí svojo oblast. Pri tem mu bo pomagal sklep ZN, da sprosti 1,5 milijona dolarjev premoženja Libije v ameriških bankah.

Na 8. strani

**Stalež za 28
slovenskih šolnikov**

Na 2. strani

**Vladni ukrep skrbi
slovenske demokrate**

Na 3. strani

**Projekt vzpenjače na
grad preverja dežela**

Na 12. strani

**Skala prebila
streho hiše na Colu**

Na 12. strani

**Nadvse dejaven
trio Etnoploč**

Na 18. strani

KRAŠKA OHCET - Sinoči v Repnu

Aleš uspešno zapel ... in priplezal v Martinino »kambri'co«

REPEN - Vse je že skoraj nared za jutrišnji veliki dan. Potem ko je včeraj ženin Aleš uspešno »prestal« podoknico in priplezal v Martinino sobo, bo danes samo še čas za prevoz bale: ko bo tudi ta pod streho, se bosta zaročenca lahko prepustila pričakovanju na nedeljski poročni obred.

Vremenoslovci za jutri napovedujejo lepo sončno vreme, predvsem pa burjo in delno ohladitev, ki bo narodnim nošam še kako dobro dela. Letošnja 25. kraška ohcet bo kot znano potekala ob 10. uri v cerkvici na Tabru.

Na 6. strani

GORICA - Jutri parada po mestu

Zaživel mednarodni festival folklore

MANJŠINA - Stališče slovenske komponente Demokratske stranke

Reforma lokalnih uprav ne sme prizadeti pravic Slovencev v Italiji

Poziv Deželi FJK, naj še odločneje izpostavi svojo upravno avtonomijo

TRST - Demokratska stranka z veliko pozornostjo, ki jo narekuje huda finančna in gospodarska kriza, spremlja dogajanja v zvezi z zadnjim finančnim ukrepom italijanske vlade. Znotraj vladnega besedila so tudi ukrepi za reorganizacijo ureditve krajevnih uprav (pokrajine in občine) in zmanjšanja števila izvoljenih predstavnikov. Skupaj s predlogom za razpolovitev števila parlamentarcev, ki ga je ponovno iznesel tajnik Pierluigi Bersani v sklopu alternativnega paketa ukrepov in je predmet zakonskega osnutka, za katerega je stranka zahtevala, da pride na dnevni red senatne razprave že septembra ter nekaterimi drugimi ukrepi naj bi prispevali k zmanjšanju stroškov za politiko, kar je v tem trenutku osrednja zahteva javnega mnenja. S tem se seveda ne bo veliko zmanjšal javni dolg Italije in tudi ne kakovost sedanjega političnega razreda, vendar gre za odgovor, ki ga je potrebno dati, če želimo povrniti politiki neko verodostojnost, piše v sporočilu slovenske komponente Demokratske stranke.

Tudi Slovenci v Demokratski stranki aktivno sledijo tem dogajanjem in se vključujejo v strankino razpravo. V prvi vrsti velja poudariti, da Slovenci podpirajo prizadevanja za poenostavitev sedanje upravne organiziranosti, drugačno razporeditev pristojnosti, odpravo dvojnikov, predvsem pa za večjo učinkovitost posameznih uprav. To seveda zahteva resen pristop, ki naj poglobi vse aspekte in posledice sprejetih izbir, ki ne smejo oškodovati najbolj zainteresiranih subjektov, to je občanov. Načini in predlogi vlade dokazujejo dokajšnjo improvizacijo, v odsotnosti neke širše in globalne vizije o institucionalni ureditvi, ki naj zaobjame tudi periferne organe državne administracije.

Prav zaradi tega zagovarjajo predlog in zadevne amandmaje, ki dežele s posebnim statutom izključujejo iz vladnega dekreta, saj imajo le-te primarne pristojnosti na področju ureditve krajevnih uprav. V tem smislu naj bi se torej razprava prenesla na krajevno raven tudi v Furlaniji Julijski krajini, ki ima poseben status predvsem zaradi prisotnosti slovenske manjšine in kjer je potrebno upoštevati specifične aspekte teritorija, nikakor pa ne prezreti vsedržavnega trenda in stvarne potrebe po koreniti reformi. »S tem v zvezi bo potrebna

Senatorka Tamara Blažina

sprememba deželnega statuta z ustavnim zakonom, ki ga že pripravljamo. Reforma se bo morala dotakniti vseh ravnih krajevnih avtonomij, od občin do pokrajin, do raznih konzorcijev do

zmanjšanja števila deželnih svetovalcev. Mogoče bi bilo umestno v tej fazi pomisliti tudi na nove čezmejne oblike upravljanja posameznih sektorjev in storitev. Gre vsekakor za teme, ki niso nove, saj se o njih govori že vrsto let, tudi ko ni bilo finančne stiske. Med drugim so že nekateri prejšnji vladni ukrepi vsebovali podobna določila. Menimo, da bi lahko naša dežela, z doprinosom vseh političnih sil, odigrala pomembno, inovativno vlogo v tem kontekstu.«

O vsem tem poteka v Demokratski stranki razčlenjeno soočanje, tako na vsedržavni, kot na krajevni ravni. O teh temah bo govora na bližnji seji strankinega deželnega vodstva in nato na posebnem seminarju, iz katerega naj bi izšli konkretni predlogi. Osnovno vodilo mora biti skrb, da se postavi v središče pozornosti posameznega državljan in njegovo potrebo po čim boljših in učinkovitih uslugah. Te morajo biti na razpolago povsod, tudi v majhnih goratih zaselkih, saj je

vsaka razlika med državljanji nesprejemljiva. Iz tega nismo izvzeti državljani slovenske narodnosti. »Želimo si javno upravo, ki bo z občutljivostjo prisluhnila našim specifičnim potrebam in bo sposobna dati potrebne odgovore. Skratka, Slovenci v Demokratski stranki menimo, da reforma krajevnih uprav v nobenem primeru ne sme znižati nivoja zaščite ter krčiti obstoječe in uveljavljene zakonske norme. Zmanjšanje števila svetnikov in odbornikov v eni ali drugi upravi pa nima veliko zveze z manjšinsko zaščito«, piše v sporočilu za javnost.

Vsekakor si bo slovenska koordinacija, v sozvočju s stranko, prizadevala za dosego čim boljših rešitev, na podlagi treznih, stvarnih in verodostojnih predlogov, brez demagogije in nepotrebne alarmistične kampanje. Za zaključek pa še to: verjetno bodo tudi tokrat vse namere vlade okrog teh argumentov v teku parlamentarne razprave potegnile krajši konec, opozarjajo slovenski člani DS.

TRST - Vladni varčevalni ukrepi

Bassa Poropat pohvalno o delu predsednika deželne vlade Tonda

TRST - V težkih časih je treba premostiti politična nesoglasja in ubrati skupne poti. Tako razmišlja predsednica tržaške pokrajinske uprave Maria Teresa Bassa Poropat, ki pohvalno ocenjuje predsednika Dežele Tonda zaradi njegove obrambe upravne posebnosti Furlanije-Juljske krajine. Bassa Poropat, ki je tudi predsednica deželne zveze pokrajin, je prepričana, da lahko pokrajine odigrajo aktivno vlogo na področju racionalizacije servisov in storitev ter tudi pri zmanjševanju splošnih stroškov lokalne uprave.

Tondo je medtem včeraj v Rimu stališča naše dežele glede varčevalnega paketa predstavil vsedržavnemu koordinatorju stranke Ljudstva svobode Angelinu Alfano. Na srečanju, na katerem je sodeloval tudi senator Ferruccio Saro, je predsednik deželne odbora ponovil stališče, da bi sprejem varčevalnih ukrepov, kot jih je zasnovala vlada, kršil posebni statut Furlani-

Predsednik FJK Renzo Tondo

je-Juljske krajine. Deželna uprava ima namreč na osnovi ustavne zakonodaje primarne pristojnosti tudi na področju pokrajin in občin. Tondo je ob tem obžaloval, da predlogi finančnega ministra Giulia Tremontija finančno preveč bremenijo našo deželo.

Maria Teresa Bassa Poropat

Sodeč po Tondovih besedah je Alfano pokazal razumevanje za pripombe in stališča FJK. Podobna stališča v Rimu zagovarjajo tudi preostale dežele s posebnim statutom ter avtonomni pokrajini Trento in Bocen.

V Torontu umrl kardinal

Alojzij Ambrožič

TORONTO - V Torontu je po dolgotrajni boleznih v starosti 81 let umrl upokojeni nadškof, kardinal Alojzij Ambrožič. Bil je deveti torontski nadškof v letih 1990-2006. Pokojni kardinal je bil 56 let duhovnik in 35 let škof, poroča spletni portal radia Ognjišče.

Alojzij Matej Ambrožič se je rodil 27. januarja leta 1930 v Gabrju pri Dobrovi pri Ljubljani kot drugi od sedmih otrok. Maja 1945 je njegova družina zapustila Slovenijo in se sprva naselila na avstrijskem Koroskem. Tam je v begunskem taborišču Spittal ob Dravi končal gimnazijo, nakar so se septembra 1948 preselili v Kanado. V Torontu je začel teološki študij, ki ga je nadaljeval in končal v Würzburgu z doktoratom. Sprva je bil profesor na teološki fakulteti v Torontu, nato pa je leta 1976 postal tamkajšnji pomožni škof. Marca 1990 je postal torontski nadškof in metropolit, upokojil pa se je decembra 2006. Januarja 1998 ga je takratni papež Janez Pavel II. posvetil v kardinala. Ambrožič je prvi slovenski kardinal, ki je sodeloval na kakšnem konklavu, in sicer je bilo to po smrti papeža Janeza Pavla II., na katerem so izvolili njegovega naslednika Benedikta XVI., še piše spletni portal radia Ognjišče. (STA)

Avtobusni izlet SDGZ na 44. MOS v Celju

TRST - Slovensko deželno gospodarsko združenje (SDGZ) organizira v petek, 9. septembra, tradicionalni izlet na največji tovrstni sejemski dogodek v srednji Evropi, 44. MOS - Mednarodni Obrtni Sejem v Celju za včlanjene obrtnike ter druge podjetnike in morebitne interesente. Avtobus bo odpotoval ob 7. uri izpred bara »G« na italijanski strani prehoda Fernetiči.

Prijave zbira tajništvo SDGZ v Trstu na telefonskih številkah 040.67248.24/28 vključno do torka, 6. septembra.

Udeleženci si bodo ogledali sejem in se seznanili s sedanjim trenutkom obrtništvu in gospodarstva v sosednji državi. Izletniki bodo obiskali tudi razstaveni prostor SDGZ, ki ga je tudi letos pripravila slovenska stanovska organizacija skupaj s kolegi Slovenske Gospodarske zveze iz Celovca ter s pomočjo in pokroviteljstvom Deželne komisije za obrt FJK (CRA FVG) in JAPTI-ja. Po obisku sejma je predvidena večerja v znani pivnici v Domžalah.

Moja knjiga poletja

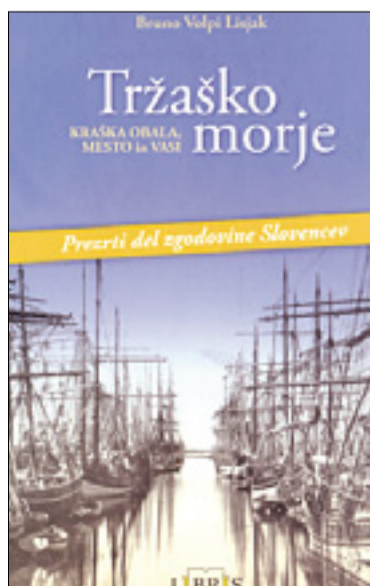
Ladjedelski inženir Franko Cossutta iz Križa je po opravljeni višješolski maturi na piranski Pomorski šoli in univerzitetni diplomu v Zagrebu svojo poklicno pot začel v Ženevi v podjetju sovaščana Alberta Tenceja (po domače Sirce), ki mu je odprl pot v čarobni svet ladij in pomorstva. Po krajši de-

lovni izkušnji v miljski ladjedelnici Alto Adriatico je z ženo Nedijo odprl družinsko podjetje, ki se je uveljavilo po vsej Evropi in v zadnjem času tudi v Južni Ameriki, zlasti na Kubi in Venezueli. Cossutta je pri nas poznani predvsem kot odlični in raziskovalec slovenskega ribištva, skupaj s kapitanom Brunom Volpijem Lisjakom pa glavni pobudnik nastajajočega Ribiškega muzeja v Križu.

»Strokovna literatura, ki jo zahteva moj poklic, je v glavnem v angleščini, rad pa imam književnost, posebno tisto, ki obravnava naše kraje in našo stvarnost,« pravi naš sogovornik. Trenutno sicer prebira Cervantesovega Don Kihota v španskem izvir-

niku, da bi se izpopolnjeval v španščini, pravi.

Cossutta je zelo praktičen človek, ko smo ga vprašali kak-

Lisjaka, še posebno zadnje Tržaško morje, ki je izšla pri praksi založbi Libris na pobudo Ribiškega muzeja.

šno knjigo priporoča v branje pa je bil še kar v dvomu. Zelo so mu všeč Boris Pahor, Claudio Magris in Fulvio Tomizza, rad prebira detektivke v Križu živečega nemškega pisatelja Veita Heinichen, zelo ga je prevzel tudi sovaščan Miroslav Košuta s spomini na očeta Angela Katico. Bralcem in bralkam našega časnika pa Cossutta zvest svoj izobrazbi in svojemu temeljnemu zanimanju priporoča knjige Volpija Lisjaka, še posebno zadnje Tržaško morje, ki je izšla pri praksi založbi Libris na pobudo Ribiškega muzeja.

LJUBLJANA - Komedija pod zvezdami

Do srede vsak dan po ena komedija

LJUBLJANA - Na ljubljanskem gradu se je v organizaciji Gustav filma začel že 5. gledališki festival Komedija pod zvezdami. Sinoči ga je odprla komedija Šef šefica - brez odpravnin v izvedbi Mojce Funkl in Jerneja Kuntnerja, po scenariju Iskre Ignis in v režiji Slobodana Maksimovića. Pripoveduje o odnosih na delovnem mestu. Festival, ki se bo sklenil 31. avgusta, bo ponudil skupaj šest komedij, vse predstave pa bodo ob 20.30.

Danes bo sledila komedija Nevarno razmerje. Avtor je rokgre, režijo podpisuje Matjaž Latin. V komediji o poročenem paru, ki se ujame v vrtinec virtualnih razmerij, igraata Aleksandra Bal-mazovič in Peter Musevski.

Nedeljski Sašo Hribar show ni remake ukinjenega televizijskega Hri-bara, niti ne odrska različica Radia Ga-ga. Sašo Hribar na odru presenetni z iskreno izpovedjo lastne življenjske zgodbe. Vsebi-no svoje duše izlije s pomočjo akustične kitare in ob podpori "legendarnih glas-benih gostov" dokaže, da nima le izjem-nega talenta za imitacijo, humor in sati-

ro, ampak tudi glas, ob poslušanju kate-rega se marsikomu naježi koža, je o pred-stavi zapisano v sporočilu za javnost.

Moja briljantna ločitev bo v pone-deljek pričarala duhovite, komične prizore iz življenja razočarane "sveže ločene" Ange-le, katere zgodbo je avtorica posvetila vsem, ki so nepričakovano postali sam-ski. Monodrama Moja briljantna ločitev je bila uprizorjena v več kot 30 državah. Tokrat bo nastopila Irena Mihelič.

Na programu festivala je v tork predstava Čas za spremembo Branko Đurića - Đura in Marka Pokorna. Branko Đurić podpisuje tudi režijo in v pred-stavi zaigra ob Alenki Tetičkovič in Bran-ku Šturbeju.

Festival bo 31. avgusta sklenila monokomedija Učitelj. Avtor besedila je rokgre. Predstava, v kateri nastopa Aljoša Ternovšek, je zrežiral Matjaž Latin. Gledalca popelje v svet otroške iskrenosti in odprtega duha, v svet starševskih ambicij, v svet, ki se skriva za vrati šolske zbor-nice in predvsem v svet človeka, ki mu je zaupana prihodnost otrok. (STA)

GRETA - Policija preiskuje nočni zločin v zapuščenem stanovanjskem bloku v Ulici Gemona

Po mučenju in okrutnem umoru stekel obsežen lov na morilca

Enega osumljenca takoj pridržali, drugi na begu - Mladi Giovanni Novacco se je zaradi prijateljstva z dekletom znašel v spirali nasilja

V smeri urinega kazalca pritličje opuščena stanovanjskega bloka, v katerem se je zgodil zločin, policisti forenzičnega oddelka z opremo in pokojni Giovanni Novacco

KROMA

Smrt 23-letnega Giovannija Novacca, čigar delno zoglenelo truplo so policisti odkrili včeraj okrog 5.30 na Greti, je bila kruta in pretresljiva. Še bolj vznemirljivo je dejstvo, da so vpletene osebe mlade. Storičica sta v noči na petek zvalila (ali verjetneje povlekla) Novacca v prazno stanovanje v zadnjem nadstropju povsem zapuščene ljudske stavbe podjetja Ater v Ulici Gemona št. 5, ob vznožju strme Ulice Bonomea - daleč od morebitnih prič. Posedla sta ga na stolček in mu zvezala roki ter nogi, roki je imel zavezani spredaj. Morda sta ga najprej tepla, gotovo sta ga nekajkrat zabolila, predvsem v vrat in zatilje. Nato sta ga polila z bencinom, prižgala ogenj in zbežala. Upati je, da je bil mladenič tedaj že mrtev. Preiskovalci menijo, da je bil povod za umor ljubosumje, saj je bil morilec prepričan, da mu je Novacco odvel dekle. Kaže pa, da ni bilo prav tako.

Protagonista blazne noči sta bila 23-letni Giuseppe Console in njegova desna roka, 34-letni Alessandro Cavalli. Prvi je zbežal, drugega je policija že dopoldne pridržala. Oba sta, tako kot žrtev, doma z območja Rojana. Preiskavo o ugrabitvi in umoru vodi javni tožilec Massimo De Bortoli v sodelovanju z mobilnim oddel-

kom policije. Consoleja so včeraj vztrajno iskali na širšem območju Italije in Slovenije. Po umoru je stekel domov in povedal staršem, da je Novacca »premlatil do kraja«. Potreboval je denar, da bi odšel neznano kam. Starša pa sta po njegovem odhodu nekaj po 5. uri zjutraj telefonirala na policijo in sporočila, da se je v Ulici Gemona zgodilo nekaj hudega.

Ob 5.30 so se policisti tržaške kvesture odpravili v opuščeni stanovanjski blok na Greti. Vhodna vrata v pritličju so bila zaprta z verigo, steklo pa je razbito in odprtina omogoča vhod v stavbo. Vrata malih stanovanj v spodnjih nadstropjih so zazidana, v zgornjih pa ne. Na vrhu, v tretjem nadstropju, so policisti stopili v stanovanje, kjer jih je pričakal grozljiv prizor. Novaccovo golo, izmaličeno in delno zoglenelo truplo se je nahajalo sredi luže krvi, pomešane z bencinom. V sobi so bile tudi kante z gorivom.

Na prizorišču so nato prispeli policisti mobilnega in forenzičnega oddelka tržaške kvesture ter izkušeni sodni zdravnik Fulvio Costantinides. Natančen ogled trupla in prizorišča zločina se je končal šele pet ur po odkritju. Ob 10.30 je sodni zdravnik Costantinides povedal, da je fant

umrl pred kratkim, pravi vzrok smrti pa bo lahko dokončno potrjen šele po obdukciji. Pet minut pozneje so stavbo zapustili forenziki, ki so odnesli več predmetov, vključno s stolčkom in črno motoristično čelado. Istovetnost umrlega in morilcev tedaj še ni bila znana, v sobi so nabrali biološke sledi za test DNK. Ob 11. uri so truplo prevzeli in odpeljali vidno vznemirjeni uslužbenci podjetja Acegas.

Pozneje je policija sporočila ime pokojnika ter prvega aretiranca, Alessandra Cavallija, ki baje ni priznal zločina. Namestnik vodje mobilnega oddelka Leonardo Boido je povedal, da naj bi 34-letnik sodeloval v strahovitem umoru. Cavalli je obiskoval slovenske šole pri Sv. Jakobu, pozneje je prek občinske socialne službe delal v slovenskih ustanovah (najdlje pri krožku Krut), nakar je našel zaposlitev in se poročil. V njegovo življenje pa je vstopil mladi Console, Rojančan močnega značaja in skrajno nevarnih vzgibov. Med njima se je razvil prijateljstvo, ki je imelo za Cavallija pogubne posledice.

Console je v Rojanu poznan kot nasilen in avtoritaren mladenič, v spletni skupnosti facebook je njegov vzdevek Beppe Riina. Za njim se je včeraj izgubila vsakršna sled. Tržaški kriminalisti so njegovo sliko in podatke poslali vsem italijanskim kvesturam in slovenski policiji, obmejni pas je preletel tudi helikopter, do sinoči pa 23-letnika niso našli. Preiskovalci so že dopoldne začeli zasliševati sorodnike in znance vseh treh vpletenih, da bi ugotovili, kaj je dvojico privedlo do nezasišane dejanja. Izkazalo

se je, da je bil Novacco prijatelj 20-letnega dekleta - bivše Consolejeve žene. Kmalu po poroki se je mladi par ločil, 20-letnica pa je nekajkrat sporočila organom pregona, da ji Console grozi. Ko je opazil, da se Novacco druži z njo, se je Console odločil, da ga kaznuje. Žrtev se je tako skoraj naključno znašla v spirali nasilja, saj ima dekle drugega partnerja.

Eden od nekdanjih stanovalcev poslopja v Ulici Gemona 5 je razložil, da je podjetje Ater pred poldrugim letom izselilo najemnike in izpraznilo štiri tamkajšnje stavbe, njemu so dodelili stanovanje onstran ceste. Namen Aterja je porušiti in na novo zgraditi vse stavbe. V tem času so se v prazne prostore pogosto zatekali brezdomci in narkomani, včeraj se je tam zgodil zločin. Okolica krožišča pod Ulico Bonomea ni najbolj nedolžen mestni predel Trsta. Mamil ni zelo težko najti, v sednji Ulici Santi je nek stanovalec januarja 2009 zabodel ženo, ki je preživela. Včerajšnji dogodek pa z vsem svojim uničevalnim nabojem ne sodi v nobeno od teh shem, saj krepko presega okvire običajne črne kronike.

Aljoša Fonda

UMOR NA GRETI - Giuseppe Console s spletnim vzdevkom Beppe Riina

»Napoved« umora na facebooku?

Julija je zapisal: »Moje maščevanje bo neizprosno, če se mi ne bo uspelo obvladati« - V preteklosti je že imel opravka z organi javnega reda

»Moje maščevanje bo neizprosno, če se mi ne bo uspelo obvladati.« je 25. julija malo pred polnočjo na svoji strani facebooka zapisal Beppe Riina.

Priletni moški, ki je včeraj okoli petih popoldne pripeljal psička s sprehoda pred vhodna vrata v Ul. Giacinti 10 v Rojanu, se je spomnil tega spletnega vzdevka, ko je izvedel, da naj bi bil fant, ki stane v hiši s številko 20 na nasprotni strani ceste vpleten v umor mladeniča na Greti. Ni bil presenečen. Zmajal je z glavo in začel pripovedovati, da je imel Giuseppe Console, spletni Beppe Riina, že opravka s pravico. Pred časom so morali poseči karabinjerji, ker naj bi grozil upravitelju avtomehanične delavnice v Rojanu. 30. julija naj bi - tako so ugotovili policisti - sodeloval (s pajdašem, 39-letnim E.B.jem) pri pretepu 56-letnega Davida Esine, upravitelja manjše gostilne v Ul. Boccaccio.

Se je julijsko sporočilo na facebooku nanašalo na tisti dogodek?

Morda ne. Tako je mogoče razbrati iz sporočila z dne 9. avgusta: »Pred mirom je treba opraviti vojno.« In teden dni kasneje: »Temna plat je skrivnost za zmago.« Istega dne še pripis: »Najboljše maščevanje je tisto, ki ga sam pripraviš.« Zadnje sporočilo (slab dan pred umorom) je objavljena fotografija Totója Riine.

Kaže, da naj bi bil mafijski boss pravi »vzornik« Giuseppeja Consoleja. Ne le z izbranim vzdevkom. Na facebooku se fant pojavlja na sliki s pištolo v roki. Na drugi fotografiji je posnet z domnevnim morilskim partnerjem Alessandrom Cavallijem (na sliki). Oba držita v rokah pištolo, z motne slike ni mogoče ugotoviti, ali sta pravi, ali igrači. Sam se predstavlja kot »poklicni brezposelnež«, njegova najljubša filma sta Rocky in Gladiator, med zanimanji pa Tony Montana (ime filmskega mafijca iz filma Scarface z Al Pacinom) in »andrangheta«.

Nasilje je skupni imenovalac njegovih posegov na facebooku. Od kod izvira? Težko odgovoriti. Gospa Laura, upraviteljica prodajalne vina v Rojanu že leta pozna družino Console. Dobri ljudje, pravi. Mlajši, 17-letni sin obiskuje zavod Volta, v šoli zelo dobro uspeva. Starejši, Giuseppe, je po opravljenih šoli zaman iskal zaposlitev. Mama je bila zadnja leta zaskrbljena, želela je, da bi starejši sin živel urejeno življenje.

Izbira kraja umora, opuščeni stanovanjski blok v Ul. Gemona, verjetno ni bila naključna. Zavod za ljudska stanovanja Ater je postoril vse, da bi štiri rumenkaste štirinadstropne bloke stanovalci opustili, da bi jih nato porušili in zgradili nove. V njih

so prebivali pretežno starejši ljudje. Prisilili so jih v zamenjavo stanovanj. »Mnogi, vajeni življenja na Greti, so nekaj mesecev ali let po preselitvi premisli,« je popoldne povedala gospa Renata, ki ji bergla pomaga prenašati več kot osem križev. Bila je zadnja, ki je lani zapustila blok za tistim, v katerem se je zgodil umor. »Zadnja leta bivanja tu na Greti sem dejansko vsak teden morala poklicati policijo, ker so se v prazna stanovanja prithotapili klošarji, mladi brez dela in jela ter drugi emarginiranci. Stanje je postalo nevarno, Ater je moral zazidati okna v pritličju, da je preprečil dostop ilegalcev v blok,« je gospa Renata nakazala odisejemo emarginacije na Greti.

Hiša v Ul. Giacinti 20 v Rojanu je dostojanstvena. Zvonec družine Console je popoldne zvonil v prazno. Gospa Grazia, ta rojanska mati korajža, ki je prijavila sina policiji, ko je izvedela, kaj je strašnega storil, se je ovila v žalost.

Na vhodnih vratih je sinja štoklja s sinjo pentljo in napisom E' nato naznanjala novo rojstvo v bloku rojanskega morilca. Ironija usode? Morda. Ali pa le povsem naravna sosledica radosti življenja in okrutnosti smrti.

M.K.

OBČINA TRST - Odbornici Antonella Grim in Elena Marchigiani

Tesnejše sodelovanje resorjev za šolstvo in javna dela

Obnova šol v sklopu preureditve rajonov - Veliki in vzdrževalni posegi - Do leta 2013 nova stavba za vrtec pri Sv. Ivanu?

ANTONELLA GRIM

KROMA

ELENA MARCHIGIANI

KROMA

Tesno sodelovanje in koordinirano načrtovanje posegov z jasno določitvijo prioriteta in kriterijev izbire na področju problematike vzdrževanja, obnavljanja in graditve šolskih stavb: to je novi način dela tržaških občinskih odborništev za šolstvo in javna dela, s katerim sta na včerajšnji dopoldanski tiskovni konferenci na županstvu novinarje seznanili pristojni odbornici Antonella Grim (šolstvo) in Elena Marchigiani (javna dela). Odbornici sta se s tem v zvezi odločili za nadaljevanje že izvedenih oz. načrtovanih vzdrževalnih in obnovitvenih posegov, ki pa jih je treba vključiti v širšo vizijo preureditve rajonov, kjer so šolske stavbe strateškega pomena za zagotovitev boljših bivalnih razmer. Poleg tega se bosta odborništvu posvetili pozorni analizi trenutnega stanja, da se začnejo izvajati posegi na stavbah, ki so v najslabšem stanju. S tem v zvezi so že stekli ogledi za določitev prioriteta, v načrtih je neposredno posvetovanje z ravnatelji, jeseni pa namerava odbornica Grimova sklicati konferenco o šolstvu z udeležbo ravnateljev, vzgojiteljev, združenj staršev, drugih operaterjev idr.

Kar se tiče najpomembnejših posegov, ki se bodo začeli oz. se zaključujejo, sta jih odbornici uvrstili v dve kategoriji: velika obnovitvena dela oz. novogradnje bodo prišle v poštev predvsem v Rocolu, kjer bodo v kratkem obnovili dva paviljona za vojaški muzej Diega de Henriqueza, obnavljajo tudi vojašnico Beleno, kjer bo sedež občinske policije. Poleg tega se je končala obnova stavbe občinskega vrtca Cassetta incantata, pripravili pa bodo tudi predhodni načrt za graditev novega vrtca, medtem ko Občina namerava v sodelovanju s podjetjem za ljudska stanovanja Ater ugotoviti prostor za graditev novih jaslí.

Dela bodo stekla tudi drugod: Občina namreč že razpolaga s potrebnim denarjem za izvedbo prve tranše del za graditev poslopja na območju bivše kasarne Chiarle pri Sv. Ivanu. V novo stavbo, ki bi bila lahko dokončana do leta 2013, bi se morali vseliti trije oddelki (dva italijanska in en slovenski) občinskega vrtca Nuvola Olga-Oblak Niko, ki že preko trideset let domuje v časinskih prostorih. Poleg tega je v načrtu še graditev druge stavbe, kjer bi našli prostor še drugi trije oddelki vrtca in dva oddelka jaslí. V prihodnje bi morali začeti tudi z obnovo stavbe v Škednju, kjer domuje slovenski otroški vrtec in Osnovna šola Ivana Grbca-Marice Gregorič Stepančič ter italijanska osnovna šola De Marchi, ki se bodo za to preselile v prostore italijanskega večstopenjskega zavoda v Ul. Svevo, je bilo rečeno na tiskovni konferenci.

Potem so tu še vzdrževalna dela, ki lahko potekajo tudi ob prisotnosti učencev v šolskih prostorih. S tem v zvezi se bodo v letu 2012 zaključila dela na nižjih srednjih šolah Divisione Julia in Dante Alighieri, napovedujejo pa se dela v prostorih osnovne šole Foschiatti v Valmauri. Poleg tega gre h koncu obnove osnovne šole Ruggero Manina, napoveduje pa se začetek del na srednji šoli Guido Corsi, prav tako bo v januarju prihodnjega leta nared osnovna šola Slataper.

Občinska uprava načrtuje dela tudi na šolskih stavbah na kraškem ozemlju,

Bodo otroci svetoivanskega vrtca Nuvola Olga-Oblak Niko vendarle dobili boljše prostore od tistih, ki so začasno na voljo že več kot trideset let?

KROMA

vendar, sta opozorili odbornici, je tu položaj bolj zapleten zaradi tipologije teritorija, ki je drugačna od mestne. Zato nameravajo priti v stik z rajonskima svetoma in krajevnimi skupnostmi, da se ugotovijo najprimernejše rešitve za izvedbo racionalizacije ob upoštevanju zahtev krajevnega prebivalstva.

Za vsako gradnjo ali obnovo je potreben denar. Nekatera od omenjenih del imajo že finančno kritje, za druga pa se bo tržaška občinska uprava obrnila na Deželo Furlanijo Julijsko krajino, poskusila bo pridobiti tudi evropska sredstva. Nasploh se občinski načrt javnih del naslanja v glavnem prav na možnost pridobivanja deželnih fi-

nančnih sredstev, ki pa so omejena in se zaradi nedavnih varčevalnih ukrepov utegnejo še dodatno zmanjšati. Tega se Grimova in Marchigianijeva zavedata, zato nameravata ustvariti še tesnejše in boljše sodelovanje z deželnim odbornikom za šolstvo Robertom Molinarom, katerega bosta seznanili s specifiko tržaškega šolstva. (iž)

SOLIDARNOST IN SOŽITJE - Od danes

Na Ponterošu in ... Pod istim nebom

Solidarnost in sožitje bosta spet zadihala na Ponterošu. Danes se namreč uradno začne festival Pod istim nebom - Sotto lo stesso cielo, ki ga prireja združenje Aciese-Confesercenti s podporo tržaških občinskih odborništev za trgovino in obrt. Do nedelje, 4. septembra, bodo Ponteroš, Ulico Bellini in Trg sv. Antona Novega preplavile stojnice, pri katerih bodo obiskovalci lahko segli po hrani in obrtnih izdelkih z različnih koncev sveta, na odru pa bo vsak večer nastopila drugačna glasbena skupina. Hrano bo ponujalo deset »gostilničarjev« iz Južne Amerike, Afrike, Azije ter srednje in vzhodne Evrope, pri stojnicah pa si bo mogoče nabaviti dišave, nakit, oblačila, orientalsko blago, torbice in raznorazne obrtne okraske.

Na današnjem odprtju bo ob 11.30

nastopila Banda Berimbau, zvečer pa bo ob 21. uri koncert zasedb Etnoploč in Extra3, jutri bo ob 21.30 na sporedu predstava trebušnega plesa, v ponedeljek pa ob 21. uri koncert tržaške skupine Bandomat.

Med spreminjajočimi pobudami velja omeniti žensko obarvano okroglo mizo, ki bo na sporedu 1. septembra: o večkulturnem potencialu Trsta bodo razmišljale podžupanja Fabiana Martini, senatorka Tamara Blažina in evropska poslanka Debora Seracchiani.

Letošnja izvedba se bo od prejšnjih razlikovala tudi po treh filmskih večerih. Prvi bo v Ulici Cassa di Risparmio na sporedu že jutri ob 20.30, ko bodo predvajali film Lieva Schreiberja in Elijah Wodda Ogní cosa è illuminata. Oglede filma je brezplačen.

V piceriji sta ukradla ...napitnino

Policija je prijavila sodstvu Tržačana P.V. (1978) in Tržačanko (1989), ker sta iz picerije Olandese volante pri Sv. Ivanu izmaknili majolico, v kateri so gostje pustili za okrog 80€ napitnin. Z ukradenim denarjem sta plačala naročeni pici in se oddaljila, policija pa ju je kmalu izsledila.

Mladoleten, brez dovoljenja in ...

Na Trgu Irneri so občinski redarji ustavili mladeniča, ki je na svojem motorju vozil kar 108 km/h. Naložili so mu 500€ globe zaradi previsoke hitrosti (dovoljena hitrost je tam 50 km/h!) in 80€, ker je vozil z le začasnim vozniškim dovoljenjem.

IZLETNIŠTVO - Pobuda domače župnijske skupnosti

Križani taborili v Bohinju

Velika angažiranost animatorjev, kopanje v jezeru in že načrti za prihodnost

Po uspešnem Oratoriju je kriška župnija pred kratkim priredila še Tabor 2011 v Bohinju. Župnija je letos organizirala namesto dveh en sam poletni tabor in to zaradi pomanjkanja pomočnikov, predvsem v kuhinji. V čudovitem naravnem bohinjskem okolju so taboru dali naslov Nazaj ... bohinjski raj.

Angažiranost dveh animatorjev (Raja in Gabrijel) in dveh pomočnikov (Karlo in Devan) ter kuharjev in gostoljubnost župnika v Bohinjski Bistrici sta omogočila, da je bilo vzdušje veselo in nepozabno za 23 mladih in manj mladih udeležencev. Poleg ekskurzij po kulturni dediščini in po naravi Gorenjske (slap Voje, kočna na Uskovnici, Orožnova kočna, izvir Bistrice, Brod, bohinjska noč, Bled itd.) so tabor obogatili tudi delavnice. Mladi so si sami okrasili majčke in angažirano sodelovali v kuharski delavnici, kjer so uspešno pripravili in spekli sladice za nedeljsko kosilo. Glavni trenutek je bila brez dvoma nedeljska

Udeleženci poletnega tabora kriške župnijske skupnosti v Bohinju

evharistija, pri kateri so sodelovali vsi, tudi starši, ki so prišli na obisk.

Seveda ni manjkalo kopanje v bohinjskem jezeru ter obisk t.i. vodnega parka z izletom v Kranjsko gorino in na Jesenice. Zdaj, ko je tabor že preteklost, udeležence povezujejo

prijateljstvo in načrti za zimski tabor med božičnimi počitnicami. Kriška župnija se zahvaljuje vsem sodelavcem ter Slovenski Vincencijevi konferenci in Zadrudni Kraški banki, ki sta s prispevki omogočili k uspehu pobude.

Svečanost v spomin na kurirke in aktiviste

Pojutrišnjem, v ponedeljek, 29. avgusta, bo potekalo 67 let od tistega tragičnega poletnega jutra, ko so nacistični krvniki v mali dolinici ob robu Opčin, na Mandriji, ustrelili pet mladih kurirk iz Prebenega ter tri aktiviste.

V spomin na krvavi dogodek je borčevska organizacija VZPI-ANPI z Opčin, od Banov, s Ferlugov in s Piščancev pred šestimi leti po dolgi in mučnih prizadevanjih postavila spomenik, pred katerim se vsako leto, ob tem času, obnavlja svečanost v spomin na padle.

Tako bo tudi letos. Spominska svečanost se bo pričela na openškem pokopališču, pred skupno grobnico padlih partizanov v bitki za Opčine, kamor so prav tako pred šestimi leti prenesli posmrtno ostanke treh umorjenih aktivistov. Udeleženci spominske manifestacije se bodo nato v sprevedu podali do spomenika vsem osmim umorjenim v parku na Mandriji, to je sredi novih stanovanjskih blokov med današnjima ulicama S. Fosca in S. Isidoro. Glavno besedo bodo, kot je običaj, imeli mladi. Zapel bo Mladinski zbor Vesela pomlad, ob njem pa še domači MPZ Tabor. Slavnostno besedo bosta imela Dara Purič za tabornike RMV in Matia Mosenich za skavtsko organizacijo SZSO.

Danes odpira vrata Atelier Možina

V galeriji Rettori Tribbio 2 na Starem trgu bo danes ob 18. uri odprla vrata Atelier Možina. Na ogled bodo dela, ki so jih med akademskim letom ustvarili njegovi številni gójenci: 46 ljubiteljev umetnosti, starih od 12 do 80 let. Razstavo, ki nosi naslov Nel segno della luce, bo danes ob 18. uri predstavila arhitektka Marianna Accerboni, na ogled pa bo do 9. septembra.

Nekdanji Dopolavoro zbira pričevanja

Leta 1929 je na Cesti za Lazaret nastalo kopalnišče Dopolavoro, v katerega so zahajali predvsem delavci ladjedelnice San Rocco. Kopalnišče se danes imenuje Bagno San Rocco, upravitelji pa bi radi ovrednotili njegovo dolgoletno tradicijo, zato vabijo vse, ki hranijo dokumentacijski material ali spomine, da jih v tork obiščejo. Na torkovem prazniku bodo Miljčani imeli brezplačen vstop v kopalnišče, upravitelji bodo v večernih urah vsem obiskovalcem ponudili pogostitev, izkupiček dneva pa namenili miljski občinski upravi za promocijo raziskav o krajevni zgodovini.

Rdeči avgust

V Ljudskem domu v naselju Sv. Sergija (Ul. Peco, 14) poteka praznik, ki ga prireja Stranka slovenskih in italijanskih komunistov - Zveza levic. Danes, ob 17. uri okrogla miza na temo »Prvih 100 dni Cosolinjevega odbora«. Udeležili se je bodo Marino Andolina ter izvoljeni predstavniki Zveze levic v rajonskih svetih. Razpravo bo vodila Giuliana Zagabria, pokrajinska tajnika SIK - Zveza levic. Sledi glasba in ples z Doriano in Walterjem (od 20. ure). Jutri (ob 19.30) bo deželni tajnik Stojan Spetič vodil srečanje s Silvio Di Fonzo in Katjo Živec na temo »Zakaj sva komunistki«. Sledijo koncerti rock skupin: Troublemood, Antimateria, Katastrofa, Modulo 100.

Obiskovalci imajo v Ljudskem domu na voljo prostorno parkirišče, dosegljiv pa je tudi z avtobusi št. 21 in 48.

LIBIJA - Upornikom pomagajo bombe britanskih in Natovih letalskih sil

Gadafi je obkoljen, a je zabrisal sledi za seboj

Uporniki krepijo svojo oblast - Odmrznjenih 1,5 milijona dolarjev premoženja Libije v ZDA

TRIPOLI - Spopadov med uporniki in silami Moamerja Gadafija v Libiji še ni konec - v rokah režima ostajata del Tripolija in Gadafijevo rojstno mesto Sirta. Kljub temu uporniki, ki so prenesli sedež iz Bengazija v Tripoli, krepijo oblast v državi. K temu bo pomagala tudi sprostitev dela zamrznjenega premoženja Libije, za kar so se odločili Združeni narodi (ZN).

Spopadi med uporniki in Gadafijevimi silami so včeraj potekali v soseski Abu Salim, zadnji utrdbi Gadafijevih privrženecv v Tripoliju, predvsem pa na območju okrog Sirte, kjer se Gadafiju zveste sile še vedno ostro borijo proti napredujočim upornikom. Britanska letala so napadla Gadafijev bunker v Sirti, Natova letala pa so napadala območje okrog mesta.

Gadafi se medtem še vedno skriva in se po mnenju njegovega nekdanjega pomočnika Abdela Salama Džaluda najverjetneje nahaja na jugu Tripolija. V nasprotnem primeru je Gadafi po njegovem prepričanju že pred časom pobegnil in se nahaja na meji z Alžirijo v Sirti ali Sabhi, pozneje pa bo prečkal puščavo. Da se nahaja v tamkajšnji puščavi, meni tudi predstavnik libijskega nacionalnega prehodnega sveta Ahmed Omar Bani.

Kljub temu, da Gadafija še niso našli, uporniki krepijo svojo oblast v državi. Nacionalni prehodni svet je svoje politično vodstvo preselil iz dosedanjega oporišča v Bengaziju v prestolnico Tripoli. Potem ko je svet za legitimnega predstavnika Libije v četrtak priznal Arabska liga, pa se vrstijo številni pozivi afriških držav - deset jih je svet priznalo individualno -, naj to stori tudi Afriška unija.

Podporo upornikom še naprej izkazujejo tudi številne zahodne države. Kot so sporočili iz urada francoskega predsednika, naj bi Nicolas Sarkozy ob prvi ustreznih priložnosti obiskal Libijo skupaj z britanskim premierom Davidom Cameronom. Do obiska naj bi sicer prišlo šele po prijeteju Gadafija in po mednarodnem vrhu o Libiji prihodnji četrtak v Parizu. Podpora «novi Libiji» je že v četrtak izrazila ameriška zunanja ministrica Hillary Clinton, ki je hkrati libijske upornike pozvala, naj obrnejo novo stran v zgodovini države po Gadafijevi vladavini in vzpostavijo varno in demokratično državo brez ekstremizma. Kot je dodala, v novi Libiji ne bo prostora za maščevalna dejanja in povračila.

V veliko pomoč pri obnovi države bodo tudi odmrznjena sredstva libijskega premoženja. ZN so namreč sklenili sprostiti 1,5 milijarde dolarjev premoženja Libije v ameriških bankah, ki bodo služili za humanitarno pomoč in obnovo. (STA)

NIGERIJA - V prestolnici Abuja številni mrtvi in ranjeni

Dramatičen bombni napad na postojanko Združenih narodov

ABUJA - V nigerijski prestolnici Abuja je včeraj dopoldne prišlo do krvavega bombnega napada na poslopje Združenih narodov. Po zadnjih podatkih je zaradi eksplozije bombe, ki je bila nastavljena v avtomobilu, umrlo najmanj 18 ljudi, več deset pa je ranjenih. Bomba je eksplodirala po tem, ko je skozi enega od vhodov kompleksa Združenih narodov zapeljal avtomobil. Poleg številnih smrtnih žrtev je bilo včeraj v ruševinah ujetih še veliko ljudi, tako da natečajna obročna atentata ni bilo mogoče napraviti. Po navedbah medijev naj bi v bolnišnico prepeljali okrog 60 ljudi, reševalci (na posnetku ANSA) pa izpod ruševin še naprej odstranjujejo trupla.

Po navedbah prič je pred eksplozijo skozi enega od vhodov kompleksa mednarodne organizacije zapeljal avtomobil in trčil v štirinadstropno zgradbo. V eksploziji je bilo uničeno prtiličje in del prvih dveh nadstropij poslopja. Kot je povedal predstavnik lokalne policije, je samomorilski napadalec, ki je vozil avtomobil znamke Honda, umrl takoj po eksploziji bombe.

V poslopju Združenih narodov v diplomatski četrti v središču Abuje, v bližini veleposlaništva ZDA, se nahaja sedež vseh agencij svetovne organizacije, ki so aktivne v Nigeriji. V stavbi je zaposleno približno 400 uslužbencev. Da je šlo za bombni napad, je takoj po eksploziji okrog 11. ure po lokalnem času po-

trdila tiskovna predstavnica Združenih narodov v Ženevi Alessandra Vellucci.

Odgovornost za krvavi napad v prvih urah ni prevzel nihče, popoldne pa je to storila islamistična skupina Boko Haram, ki državo že dalj časa terorizira z bombnimi napadi. Skupina, katere ime v lokalnem jeziku pomeni »zahodna izobrazba je svetoskrunstvo«, si prizadeva za uveljavitev šeriatskega prava na severu države. »To je najslabša stvar, ki se nam je lahko zgodila,« so atentat komentirali v krogih lokalnih varnostnih organov.

Nigerija, velika afriška država s 150 milijoni prebivalcev, je razdeljena med krščanski jug in muslimanski sever. (STA+CR)

Bernanke razočaral finančne trge

MILAN - Nekoliko nižja rast ameriškega BDP glede na pričakovanja (1% namesto 1,1%) in nespodbudne ocene šefa centralne banke ZDA Bernankeja so včeraj potisnili borzne indekse v Evropi močno navzdol (milanska borza je izgubljala več kot 3%), tik pred koncem trgovernega dne pa so se po pozitivnem odprtju trgovanja na Wall Streetu popravili in omejili izgube. V Milanu je FTSE Mib izgubil 0,9%.

Obama svari pred orkanom Irene

WASHINGTON - Ameriški predsednik Barack Obama je včeraj posvaril prebivalce vzhodne obale ZDA pred »izjemno nevarnim« orkanom Irene, ki se območju približuje po opustošenju na Bahamih. Obama je pozval ogrožene Američane, naj sprejmejo potrebne varnostne ukrepe in upoštevajo morebitne ukaze o evakuaciji. »Tega ne morem dovolj poudariti. Če ste na predvideni poti orkana, morate sedaj sprejeti varnostne ukrepe. Ne čakajte. Ne zavlačujte. Vsi upamo na najboljšo, a moramo biti pripravljeni na najhujše,« je dejal Obama pred svojim počitniškim domovanjem v otoškem letovišču Martha's Vineyard.

V Španiji dogovor za omejitev primanjkljaja

MADRID - Španski vladajoča socialistična in opozicijska ljudska stranka sta včeraj dosegli dogovor o vnosni omejitvi dolgoročnega javnofinančnega primanjkljaja v ustavo. Dogovor predvideva, da od leta 2020 naprej strukturalni primanjkljaj v letnem proračunu ne sme presegati 0,4 odstotka BDP. Prekoračitev meje bo možna v izrednih primerih (katastrofe, recesija), višino omejitve pa bo mogoče revidirati leta 2015 in 2018.

Protirežimski protesti v Siriji ne pojenjajo

BRUSELJ - Nov val protirežimskih protestov v Siriji je včeraj zajel Deir al Zur, Ildib in Alep. Zaradi nasilja sil režima sirskega predsednika Bašarja al Asada nad protestniki so države EU včeraj na ravni delovnih skupin začele razpravljati o okrepitevi pritiska na Sirijo z uvedbo prepovedi na uvoz nafte iz države. Po besedah aktivistov za človekove pravice Asadove varnostne službe v mestih, kjer so protirežimski protesti najresnejši, nadaljujejo množične aretacije in nasilno obračunavanje s civilisti.

ITALIJA - Vse večja zmešnjava okrog ukrepov za stabilizacijo javnih financ

Majhne občine protestirajo, Tremonti noče popravkov svoje stranke, Berlusconi pa upa, da bo prepričal Bossija

RIM - Zaprt zaradi protesta. Na tak eklatanten način so včeraj protestirali župani nekaterih majhnih občin v Liguriji in Laciju, ki so ključne svojih županstev odnesli na prefekturo. Drugih nekaj sto županov, odbornikov in občanov majhnih občin, ki jim z varčevalnimi ukrepi tvega združevanje, pa je prišlo v Rim, kjer so s svojimi praporji protestirali na trgu pred palačo Montecitorio, sedežem poslanske zbornice.

Včerajšnji protesti so nadaljevanje tistih, ki so se začeli 22. avgusta in se bodo nadaljevali v ponedeljek v javnim zborovanjem županov in predstavnikov majhnih občin v Milanu. Na svoji strani imajo te občine tudi ministra za notranje zadeve Roberta Maronija, ki je včeraj v Riminiju, kjer je bil gost CL, izrazil upanje, da bo ukrep o združevanju občin z manj kot tisoč prebivalci umaknjen. Kot je znano, je Severna liga tudi proti ukinjanju pokrajim, proti varčevanju pri pokojninah in tako naprej.

V vladni koaliciji vlada torej popolna zmeda, vsak varčevalni ukrep ima svoje nasprotniki, tako da namesto pametne razprave o najboljšem načinu reševanja ita-

lijanskih javnih financ prevladuje vojna vseh proti vsem. Ni zato presenetljivo, da gospodarski minister Giulio Tremonti, ki je paket ukrepov za stabilizacijo javnih financ pripravil, že nekaj časa molči.

Kot poročajo dobro obveščeni viri, sta se Berlusconi in Tremonti včeraj končno slišala po telefonu, a bi bilo menda boljše, če se ne bi. Pogovor se je po istih virih končal zelo slabo. Vsaj za Ljudstvo svobode, saj je strankin vrh premierja zadolžil, da gospodarskega ministra prepriča k sprejemu amandmajev, ki jih stranka pripravlja k njegovemu paketu. A minister mu jih je v celoti zavrnil, brez usmiljenja. Od tridesetih, kolikor bi jih moralo biti, se ni rešil niti en amandma ...

A se Berlusconi je preglavice ne končajo pri Tremontiju, ki bo nekaj popravkov le moral »požreti«. Prava pogačanja ga namreč čakajo v ponedeljek, ko se bo v Arcoreju sestal z Umberto Bossijem. Maroni je včeraj napovedal, da bosta premier in Bossi v ponedeljek rešila vse dileme. Calderoli predlaga, da z uvedbo premoženjskega davka na davčne utajevalce.

Praporji majhnih občin med protestom županov na rimskem trgu Montecitorio

ANSA

SLOVENIJA TA TEDEN

Supervizor ali Veliki brat?

VOJKO FLEGAR

Slovenski WikiLeaks oziroma »vse, kar smo že vedeli ali slutili, odslej pa imamo tudi črno na belem«? Ne ravno: ni vse in tudi vedeli nismo vsega, kar je od tega torka na voljo slehernemu državljanu z dostopom do interneta, povrh pa tudi tako zelo nedvoumno ni, kot je videti. A vendar: spletna aplikacija supervizor, ki jo je ta teden »splovila« komisija za preprečevanje korupcije, je potencialno pomemben korak k zagotavljanju smotnosti in preglednosti porabe javnega denarja.

Supervizor je namreč nekakšen uporabniški iskalniški vmesnik, ki omogoča vpogled v izplačila države (ministrstev, javnih zavodov, agencij itd.) in občin zasebnemu sektorju (za zdaj po letu 2003). Gre za slabih pet milijard evrov davkoplačevalskega denarja (po lanskem obsegu poslovanja), pri čemer so nekateri upravljalci javnih sredstev (recimo zdravstvene zavarovalnice) iz zakonskih razlogov (varstvo osebnih podatkov) vsaj za zdaj izvzeti. Protikorupcijska komisija je v podatkovno bazo združila doslej resda prav tako javnosti dostopne podatke iz drugih baz, »revolucionarnost« supervizorja pa je v tem, da je za iskalnikom računalniško programje, ki je te baze med seboj povezovalo in omogoča brskanje po njih.

Mediji in državljanji so se z navdušenjem (v prvih dveh dneh je supervizor imel več kot milijon klikov) lotili preverjanja podatkov, najprej pretežno o »običajnih osumljenicah«, torej že doslej znanih ali celo razvpitih primerov korupcijskih in klientelističnih navezav med ministrstvi, župani in direktorji jav-

nih zavodov ali agencij na eni ter zasebnimi podjetji na drugi strani. Čeprav supervizor omogoča na videz precej jasen vpogled v posamezna izplačila, pa gre istočasno vendarle za nekakšno zbirne podatke, ki sami po sebi še ne povedo toliko, kot so naslednje dni sporočale časopisne naslovnice ali televizijski napovedovalci. Kratkotrajno zabavo javnosti zaradi odkritja nakazila države neki trgovini z erotičnimi pripomočki je tako, denimo, pokvarilo pojasnilo, da je šlo za vrnitev sodne varščine.

Rokovanje s supervizorjem lahko, kot neprevidna uporaba skorajda vsakega orodja, potemtakem povzroči nezaželene posledice ali stranske učinke, brez dvoma pa se ga da zlorabiti tudi za dnevnopolitične obračune ali demonizacijo določenih podjetij ali posameznikov. Supervizor zlahka zapelje ali razočara. Če je doslej veljalo, denimo, da je podjetje A »na veliko« poslovalo z državo, supervizorjev iskalni zadetek pa to potrdi, je nevarnost, da bo to razumljeno kot »dokončni« dokaz za klientelistično poslovanje, precejšnja; a tudi nasprotno: če supervizor ne »potrdi« doseganja suma korupcije, bo pozornost medijev (in nadzornih institucij) lahko popustila, čeprav morda neutemeljeno.

Poleg tega supervizor ne omogoča vpogleda v nasprotno denarne tokove. Iz njega tako ni razvidno, na primer, koliko so občine iztržile za svoja zemljišča. Prodaj občinskih zemljišč zasebnikom je bilo v preteklem desetletju zelo veliko, v teh poslih se je »obrnil« ne le nekaj sto milijonski, am-

SKLAD MITJA ČUK SVETUJE

Vsakdanjik oseb z motnjami

Pred tednom dni smo v tej rubriki začeli razmišljanje o resoluciji, v kateri se je Svet Evrope pred petindvajsetimi leti opredelil glede nekaterih vidikov integracije v družbo oseb z motnjami v duševnem razvoju. Zlasti je bil govor o rehabilitaciji, saj je ta osnovnega pomena za nadaljnji razvoj vključevanja takih oseb v družbo, ki ni nekaj abstraktnega, pač pa jo sestavljamo konkretne osebe, ki nosimo tudi glede tega osebno odgovornost.

Med pomembne elemente integracije vključuje omenjena resolucija tudi možnost dela. Tudi osebe z motnjami v duševnem razvoju naj bi bile deležne ustreznega socialnega in poklicnega izobraževanja, da bi lahko opravljale delo tako v normalnem delovnem okolju, kakor tudi po posebnih programih, prilagojenih njihovim sposobnostim. Velikokrat pa je pri tem spregledan pravi cilj: namen ni, da bi se oseba z motnjami v duševnem razvoju sama preživljala, pač pa da bila čim bolj vključena v aktivno življenje. Kakor vsaki »normalni« osebi delo pomeni tudi mnogim osebam z motnjo v duševnem razvoju notranje zadoščenje in ima zelo pozitiven vpliv na rehabilitacijo.

Uvajanje v delo pa mora upoštevati njihove omejene duševne in fizične sposobnosti. Samo tako lahko tudi oseba z motnjo v duševnem razvoju omogočimo neko dovolj uravnoteženo življenje, bogato s prostim časom, rekreacijo in družabnim življenjem. Nekateri izmed njih sicer nikoli ne bodo sposobni delati. Sodobno in v storilnost tako zazrtlo mišljenje ni na njihovi valovni dolžini. Jasno nam mora biti, da taki ljudje ne bodo nikoli ekonomsko učinkoviti, nikoli ne bodo kos konkurenci, bodo pa zadovoljni, če bodo vključeni v kakršenkoli delovni proces, ker jim bo to vključevanje omogočilo občutek lastne koristnosti in smiselnega doživljanja v družbi ostalih.

Prav kakor vprašanje dela in zaposlitve je za osebe z motnjo v duševnem razvoju pomembna nastanitev. Tudi takim osebam mora biti omogočena in zagotovljena nastanitev, ki naj bo primerna njihovim potrebam, zamišljena naj bo v običajnih stanovanjih, kjer se bo v najkrajšem času lahko taka posebna oseba vključila v skupnost. Glede na stopnjo samostojnosti je ponudba za različne osebe z motnjami v duševnem razvoju različna. Če je samostojni osebi z motnjo ponujeno enosobno stanovanje, je treba vzporedno poskrbeti za njeno ustrezno terapevtsko oskrbo in socialno podporo. Lahko pa je nastanitev manj samostojnih oseb načrtovana v prostorih ali stavbi, kjer je nastanjeno tudi osebe. Še bolj pozorni pa moramo biti pri najmanj samostojnih: ti naj bi imeli na razpolago manjše bivalne enote, deležni naj bi bili celotne oskrbe in bili na tak način varno nastanjeni v družbenem okolju.

Včasih je edina možna namestitve bivanje v večjem zavodu. Tudi tam pa naj bi se oblikovale manjše enote, ki bi bile bolj odprte, da bi osebam z motnjami v duševnem razvoju omogočile določeno stopnjo neodvisnosti in vsaj nekaj zasebnosti. Pri tem je treba paziti, da ni prehitrega prehoda namestitve iz družinskega okolja v zavod. Pa tudi selitev v manjše bivalne enote, kjer se od osebe z motnjo v duševnem razvoju zahteva večja samostojnost, mora potekati postopno in ob vzporednem primernem usposabljanju za vsakdanje samostojno življenje. Pri tem naj se upoštevajo tudi njihove želje in pravice. Tako varovancem kot njihovim družinam naj bo zagotovljena ustrezna strokovna pomoč, zlasti psihološka in sociološka podpora. Pri preseljevanju z ene bivalne enote v drugo je treba paziti, da oseb ne ločimo od tistih, na katere jih veže prijateljstvo. V okviru

možnosti, naj se upošteva njihova želja, da želijo biti skupaj.

Bivalno okolje oseb z motnjami v duševnem razvoju naj bo fizično ločeno od njihovega delovnega okolja. Hkrati pa naj bo ta oddaljenost primerna posameznikovim sposobnostim vključevanja v različne skupnosti.

Nič manj pomembno pa ni, da je oseba z motnjami vključena v primerne dejavnosti v prostem času. Pri tem so omenjene osebe potrebne posebnih spodbud za to, da lahko uspešno razvijajo svoje različne interesne dejavnosti. Hkrati je zelo pomembno, da jim je omogočen dostop do enakih možnosti za te dejavnosti kakor jih imajo ostali ljudje. Ker pa so njihove potrebe posebne vrste, je treba to vedno upoštevati in jim zagotoviti vso morebitno dodatno opremo ter jim dodeliti osebe, ki naj bo ustrezno izobraženo.

Med dejavnosti, ki so osebam z motnjami v duševnem razvoju zelo koristne, spada zagotovo športna dejavnost. Ta namreč za take osebe pozitivno učinkuje na različnih ravneh. Športna dejavnost pomaga po eni strani pri izboljšanju telesne pripravljenosti, utrjevanju zdrave in sproščanju, hkrati pa jim omogoča večplastne užitke. Športna dejavnost ima veliko moč spodbujanja motoričnih sposobnosti, socialnih veščin in preprečuje, da bi bile potencialne sposobnosti takih oseb prezrte. Zagotovo je spodbujevalka večje samozavesti; športni dosežek navda tudi osebo z motnjami s posebnim ponosom ter spodbuja njeno vključevanje v skupino - športno ekipo. Trening pa je hkrati tudi priložnost, da se osebe z motnjo učijo, kako naj se primerne obnašajo v javnih lokalih, v bazenu, telovadnici in podobno.

Tudi neorganizirane dejavnosti v prostem času so zelo koristne, vendar pa moramo paziti, da ima vsaka od oseb z motnjami v duševnem razvoju možnost, da sama izbere področje, ki ga ima rada in da vključevanje v dejavnost ne postane obvezno. Pri omenjenih dejavnostih je izrednega pomena, da prizadeta oseba sodeluje v skupini v družbi z neprizadetimi. Izvedenci so ugotovili, da so npr. počitniška potovanja prizadetih z neprizadetimi lahko zelo uspešna za družbeno integracijo.

Zelo pomembni pa so tudi čustveni odnosi. Prav za vsakega človeka zajemajo pomemben del človeškega življenja. Človek potrebuje naklonjenost in ljubezen, ne glede na razvojno stopnjo svoje duševnosti. Tudi na področju čustvenih odnosov je potrebno osebe z motnjami v duševnem razvoju primerno izobraževati. Tudi mladostnike s takimi motnjami je treba naučiti, kako naj ustrezno obvladajo svoja spolna čustva. Zlasti je tako učenje pomembno pri nepredvidenih situacijah, tako za »normalne« kot za osebe z motnjami v duševnem razvoju. Pravzaprav tisti, ki so neprizadeti, lahko na osnovi svojih izkušenj veliko pomagajo prizadetim osebam. Tudi starši prizadetih mladih odraslih morajo dojeti, da je njihov otrok odrasla oseba z vsemi potrebami na vseh različnih področjih. Kot takega ga morajo sprejeti in upoštevati. Po drugi strani je potrebna velika pazljivost, da osebe z duševno prizadetostjo ne postanejo žrtve spolne zlorabe.

V zvezi s spolnim in na splošno čustvenim življenjem mladostnikov z motnjami v duševnem razvoju se zastavlja vrsta vprašanj o spočetju otrok, o uporabi kontracepcijskih sredstev, o sterilizaciji in o drugih resnih problemih na medicinskem etičnem in pravnem področju, ki jih ni lahko obravnavati brez pravega razumevanja in velike mere previdnosti. (Jec)

PISMA UREDNIŠTVU

Ideologije in vrednote

Doživeli smo padec ideologij, ne smejo izginiti tudi vrednote. Mislim na predlog, ki ga je postavila vlada, s katerim bi hoteli predstaviti praznike 2. junij, 25. april, 1. maj, ki so vezani na izvirne vrednote našeg družbe, na nedelje. Ni slučajno, da so ti datumi, v katerih se najbolj spoznavajo tisti, ki so protagonisti v bitkah za svobodo in demokracijo, dodajmo še uslužbenca ki so pod hudim udarom, še enkrat poskušajo vsiliti vedno istim, da bodo kot vedno plačali, napake, potrate, podkupovanja, in neučinkovitost politike, ki nam vlada. (?)

Tisti ki verjamejo v vse vrednote pluralistične in demokratične družbe, ne more in ne sme pasivno in ne močno opazovati, moramo se odzvati tem poskusom ki ciljajo na ukinitve vrednot, kakor so pravičnost, enakopravnost, solidarnost, te vrednote morajo še naprej rasti v naši civilni družbi, privabiti mladino, opomniti jo za ohranjanjem spomina, na koliko so žrtvovali predniki za ohraniti našo demokracijo. Vrednote nam niso dane za vedno, če niso deljene in izvedene vsaki dan, se lahko izgubijo.

Te dni se mnogo govori o možnosti (upamo realno), da bi začeli bitko proti davčnim utajevalcem. Označena plačilna vidljivost je gotovo primerna, hoteli bi ponovno poudariti, kako se križajo interesi v davčnem polju. Ni enostavno spoprijazniti profesionalce, obrtnike, prodajalce in stranke, da bi bilo vse, kar se davkov tiče, vidno, da bi vsak imel možnost odtegotviti kot predvideno po zakonu na svoji davčni prijavi določene izdatke. (Tudi če vemo da ima vlada na dnevnem redu celo ukinitve odtegljajev.) Vsi vemo ko imamo nekaj za plačati, da nas vprašajo: »Želite račun?« Če ga hočemo, se cena dvigne, in se vprašamo, zakaj plačati več če ne morem odbiti od davkov. Tako se podpira delo na črno in utajo davkov! Profesionalci pa ne javijo in ne plačajo davkov. V drugih državah, ki so bolj resne vsaj na davčnem področju, je dana možnost davkoplačevalcem da se lahko en del pla-

čanega viška (IVA) odtegne. Ta je torej enostavna rešitev, pošteno plačam, in sem zadovoljen da lahko odtegnem na svoji davčni prijavi, bodisi fakture kot listek, ki ga dobim na blagajni, dobavitelj je tako prisiljen, da plača davke tudi on, črno delo pride na dan, vsi dajemo naš pravilni delež v prazne državne blagajne. Preveč enostavno?

Mogoče se seže preveč v žep koristnikom, katere se rajši podpira. (Mislimo na današnjo bitko za ukinitve strokovnih družčin, na manjkajočo okrepitev kontrolnih organov, na povišanje inšpektorjev.) Sprašujemo se, zakaj se ne izkoristijo vse možnosti za resno in učinkovito raziskavo, ki bi odkrila tiste ki ne plačujejo davkov, tako da bi plačali tudi oni, ne samo eni in isti. Naj pride na dan en dober del tistih 120 milijard neplačanih davkov. Plačati vsi, pomeni tudi plačati manj.

Referendum proti privatizaciji vode je bila važna prilika, ki je vzbudila civilno zavest mnogim državljanom, ampak danes se je še potrebno mobilizirati. Označiti je treba pot smeti, skupno s premiki kapitalov. Moramo vedeti kakšne smeti se prevažajo in kam jih peljejo. Prevečkrat se pripeti, da se nevarne smeti nezakonito prevažajo in odlagajo vse povsod, kakor da so navadni mestni odpadki. To je seveda cenejše in tisti ki se s temi umazaniami posli bogatijo, so mafijci, kamoristi in ne samo oni, večkrat so v to vpleteni tudi »dobri« podjetniki s severa. To se plača z zdravjem.

Moramo prisiliti poslance, da bi v Parlamentu, spet sprejeli zakon, katerega so ukiniteli z ekonomskim manevrom, ta je predvideval obvezno kvaliteto potrdilo, izvornost, obdelavo in destinacijo vseh prevažanih smeti.

Darij Brajnik,
pokrajinsko tajništvo SPI CGIL

ŠTJAK - Jutri Borčevsko srečanje na Ocinci

ŠTJAK - V počastitev sezanskega praznika »28. avgusta«, ki ga sezanska občina slavi v spomin na prihod prvih partizanskih enot na Kras, v Gornjo Branico, bo jutri ob 17. uri na Ocinci pri Štjaku tradicionalno spominsko in družabno borčevsko srečanje, ki ga organizirajo Občina Sežana, Območno združenje borcev in sezanski občinski odbor, KS Štjak in Lovska družina Vrbeč Štjak. Na slovesnosti bodo podelili plakete in priznanja ZZB NOB Slovenije in Sežana. Po pozdravnem nagovoru sezanskega župana Davorina Terčona bo slavnostni govornik predsednik Državnega zbora RS dr. Pavle Gantar. Kulturni program bodo oblikovali Kraška pihalna godba Sežana, MPZ Tabor Lokev in recitator Igor Rojc, program pa bo povezovala Ana Godnik. Po uradnem delu bo sledilo družabno srečanje. (O.K.)

Nova pesniška zbirka Maje Razboršek

SEŽANA - Združenje književnikov Primorske in Literarno društvo Zlati čoln Sežana vabita v ponedeljek ob 18. uri v Kosovelovo sobo v Sežani na zadnjo prireditev v okviru Festivala Kras. Predstavili bodo dvojezično pesniško zbirko domače pesnice Maje Razboršek z naslovom Istoriedičnost/Concentricità v prevodu Jolke Milič. Za omenjeno pesniško zbirko je avtorica prejela lani literarno nagrado Prem. Poleg avtorice in prevajalke bo sodelovala še predsednica Združenja primorskih književnikov Magdalena Svetina Terčon, večer pa bo na flavto poestrila Gaja Bašič. Knjiga je izšla v 300 izvodih pri Združenju književnikov Primorske na 60 straneh in prinaša 34 novih pesmi. Likovno je knjigo opremila Majina hčerka Iza Božeglav. (O.K.)

Provansa z avtobu

Utrjeno mesto ob laguni

V prejšnjih dneh smo ga med vožnjo z avtobusom že večkrat videli v daljavi, predvsem po zaslugi impozantnega stolpa s svetilnikom, pogled na katerega je podpisanega vedno navdal z občutkom turobnosti. No, omenjeni stolp z imenom Kostancin stolp je v preteklosti res služil tudi kot zapor, vendar je Aigues-Mortes, utrjeno srednjeveško mesto s šest tisoč prebivalci, vsaj podnevi precej živahno predvsem zaradi številnih turistov. Kraj slovi predvsem po tem, da je v 13. stoletju služil kot vojaško pristanišče za križarske pohode francoskega kralja Ludvika IX., ki ga je Katoliška cerkev razglasila za svetnika. Kralj, ki takrat ni nadzoroval nobenega pristanišča, je zemljišče odkupil od krajevnih menihov in dal zgraditi utrdbo: Ludvik IX. je organiziral dva križarska pohoda, prvič leta 1248, drugič pa leta 1270, slednji pa je bil zanj tudi usoden: prispel je do Tunisa, kjer je zbolel za kugo in umrl, v Francijo pa so naposled prepeljali njegovo srce, drobovje in kosti. Aigues-Mortes je gospodarsko uspevalo še v naslednjem stoletju, potem pa se je začelo morje oddaljevati, smrtni udarec pristanišču pa je predstavljal v 18. stoletju izkopani novi kanal. Prebivalci so se zato začeli posvečati solinarstvu in vinogradništvu. Soline se raztezajo na 10.000 hektarjih površine, vinogradniško podjetje Listel, ki smo ga obiskali, pa na dva tisoč hektarjih, na katerih pridelujejo letno 26.000 steklenic sort belega vina chardonnay, rdečega vina in vina rosé. Trte so posajene kar v pesek, sistem 40 kilometrov kanalov s sladko vodo omogoča izpiranje soli in potrebno vlago, trgatav pa opravijo kar posebni stroji, ki dobesedno posedajo grozde.

Aigues-Mortes se nahaja na robu lagune, ki jo je ustvaril deltasti izliv reke Rone. Camargue je ime območju, velikemu kot Toskana, katerega 75.000 hektarjev obsežen del so leta 1970 razglasili za narodni park. Tu domujejo flamingi, štoklje ter posebna vrsta belih konjev, podobnih lipicancem in za to območje značilno govedo, ki ga redijo za meso in bikoborbe. Da, pravilno ste prebrali: tudi na tem koncu Francije, kjer je čutiti španski vpliv, prirajejo bikoborbe in to kar v dva tisoč let starih bližnjih rimskih amfiteatrov, vendar je provansalska bikoborba bistveno manj kruta od španske in se ne konča z ubojem živali. Govedo redijo na 125 farmah, kar pomeni, da obstaja posledično 125 različnih vrst oznak, ki opozarjajo, kdo je lastnik dotične živali. Vsaka žival potrebuje približno od tisoč do dva tisoč kvadratnih metrov površine, največji lastnik pa razpolaga z 250 glavami živine in 2200 hektarji površine.

Značilne za pokrajino Camargue so tudi tipične s slamo krite hišice, ki so naznanjale približevanje zadnjemu cilju četrtega dne izleta, vasi Saintes-Maries-de-la-Mer. Po izročilu oz. legendi naj bi se bila tu okoli leta 40 po Kristusu izkrcala skupina Kristusovih učencev, med katerimi je bilo kar nekaj svetopisemskih osebnosti, v prvi vrsti Marija, Jakobova mati, Marija Saloma, Marija Magdalena, Marta, Lazar in služkinja Sara. O tem obstaja več verzij (sam sem naletel na štiri), gotovo pa je, da je kraj postal pomembna božja pot in to predvsem za Rome, ki se vsako leto v maju in oktobru od vsepovsod zgrnejo v to vas, da počastijo sv. Saro, svojo zavetnico. Tudi ob našem obisku jih je bilo precej, tako v srednjeveški cerkvi in kripti z relikvijami sv. Sare, kjer se zaradi toplote sveče kar upogibajo, kot po vaških ulicah, kjer so po zaslugi godcev odmevale zname-

nite melodije Gorana Bregovića. Saintes-Maries-de-la-Mer je tudi izhodišče za plovbo po Mali Roni, kjer naletiš na flaminge, labode, štoklje ter konje in govedo, ki pa jih turistom servirajo tako rekoč na pladnju, saj jih pastirji priženejo do brega.

Dan, posvečen antiki

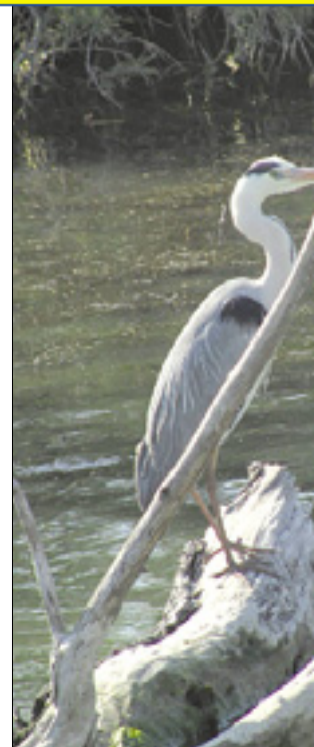
Provansa se ponaša tudi z bogato antično zgodovino: tu so že krajevni keltski prebivalci zgradili svoja mesta, pozneje so Grki ustanovili svoje kolonije, na koncu pa so prišli Rimljani, ki so iz dežele naredili svojo provinco. Latinizacija je potekala zelo počasi in na miren način, če pomislimo na nasilno asimilacijsko politiko gibanja, ki se je v Italiji razglašalo za naslednika rimskega imperija: Rimljani so namreč pustili, da krajevno prebivalstvo še naprej uporablja svoj jezik in časti svoje bogove. Na rimsko vladavino spominja več pomembnih ostankov: že ob obisku kraja Saint-Remy-de-Provence smo, čeprav le z avtobusa, lahko videli izkapanine starega mesta Glanum, peti dan izleta pa je ponudil možnost ogleda drugih pomembnih spomenikov, med katerimi je treba omeniti vsaj tri: amfiteatra v mestih Nimes in Arles, ki še danes služita svojemu namenu, če-

**CELOTNA VSEBINA IN VEČ FOTOGRAF
NA SPLETNI STRANI
www.primorski.eu
POD SEKCIJO »PRILOGE«**

prav restavratorski posegi niso bili vedno posrečeni in sloviti akvadukt Pont du Gard: gre za edini še obstoječi akvadukt, ki je skupaj z drugimi enajstimi podobnimi strukturami sestavljal sistem, ki je v rimskem času z vodo oskrboval Nimes, nahaja pa se v od mesta nekaj kilometrov oddaljeni soteski. Zgrajen je bil v 1. stoletju po Kristusu, številni kamni pa nosijo imena ali oznake izdelovalcev, ki so bili plačani na kos, poleg tega nekateri kamni štrlijo, saj so graditelji mislili tudi na prihodnost: taka struktura namreč potrebuje vzdrževanje, štrleči kamni pa so služili kot opora za zidarske odre.

Poleg amfiteatrov in akvadukta je treba omeniti še Dianino svetišče oz. Maison Carrée (kvadratno hišo – zelo prikladno

Ivan Žerjal

Nica

Fotografije Vojko Jercog in Ivan Žerjal

-2-

točko za gasilske posnetke) in slavolok v Nimesu. Bronasti kip cesarja Avgusta, ki ga krasi, je novejšega izvora, saj ga je mestu leta 1938 podaril italijanski fašistični diktator Benito Mussolini, Francozi pa se – verjetno iz objektivnih razlogov – niso pretirano mudili z njegovo postavitvijo, do katere je prišlo komaj v 70. letih prejšnjega stoletja.

Vendar ni vse samo antika. Iz pripovedovanj vodičev Piera in Giovannija je človek npr. izvedel tudi, da so v Nimesu izumili kavbojke Denim (De Nimes), dalje da je bilo mesto v obdobju verskih vojn protestantsko oporišče, v drugi svetovni vojni pa je bilo tu močno prisotno odporniško gibanje. Mesto, ki šteje 150.000 prebivalcev, se ponaša z univerzo, raziskovalnimi središči in bolnišnico, dočim je bližnji Arles za dve tretjini manjši, saj šteje 60.000 prebivalcev in je poleg rimskih ter srednjeveških stavb in dejstva, da gre za prestolnico pokrajine Camargue, znan tudi po tem, da je v njem domoval slikar Vincent Van Gogh. Prebivalci mesta, v katerem je med drugim za nedomačina zelo težko, če ne nemogoče najti poštni nabiralnik, so po pripovedovanju vodičev zelo protipariško nastrojeni. Pač tipična drža province do prestolnice, ki ni značilna samo za Fran-

pij z značilnimi nepretrganimi balkoni. Osrednja arterija te metropole z izrazitim večkulturnim obrazom (na ulici vidiš namreč ljudi vseh narodnosti in ras, tudi krajevna govornica je mešanica različnih jezikov) je ulica La Canebière, kjer so med drugim leta 1934 ubili jugoslovanskega kralja Aleksandra Karadorđevića. Čeprav za atentat, v katerem je bil ubit tudi francoski zunanji minister Louis Barthou, krivijo predvsem hrvaško ustaško gibanje Anteja Pavelića in Mussolinijev fašistični režim, je bil konkretni izvršilec makedonski nacionalni revolucionar, član organizacije VMRO Vlado Černozovski. Na umor, ki je bil znamenilec temnih časov za jugoslovansko državo, spominja danes plošča, ki so jo dali postaviti na prizorišče zločina, zaradi pomanjkanja časa pa si jo je bilo mogoče ogledati le z avtobusa.

Za Marseille in tamkajšnje obale so značilni tudi številni zalivčki in majhni otoki, na enem od katerih so zgradili znamenito trdnjavo If, ki je dolga stoletja služila kot zapor (baje je bil tam zaprt nekaj časa tudi neznan ujetnik, katerega obraz je zakrivala železna maska in za katerega so ugaibali, ali gre za dvojčka kralja Ludvika XIV.) in je zaslovela v Dumasovem romanu Grof Montecristo, pet kilometrov dolgo nabrežje (najdaljše na

Napočil je čas vmitve

Nica je bila tudi zadnja etapa našega izleta, ki se je zaključil z »zadnjo večerjo« v krajevni italijanski restavraciji (nasploh smo jedli pretežno v italijanskih restavracijah, dočim so kritike padale predvsem na hrano v hotelu La Grande Motte, kjer se francoska kuhinja ni ravno obnesla). Naslednji dan je bil namreč v celoti namenjen potovanju domov: dopoldne smo se od Francije poslovili s še zadnjim pogledom na Azurno obalo, iz daljave sta nas pozdravila Monaco in Montecarlo, nato pa smo se po tednu dni ponovno vrnili v serijo tunelov, ki zaznamujejo tamkajšnje avtoceste. Ponovno smo videli ligurske Apenine, skozi katere smo šli pred tednom dni in Padsko nizino. Še nekaj ur in že smo bili na Goriškem, kjer se je poslovila prva skupina izletnikov. Avtobus se je dodatno izpraznil še v Sesljanu in Barkovljah, dokončno pa na Oberdankovem trgu, kamor smo prispeli v večernih urah. Še zadnji stiski roke in pozdravi s posebno zahvalo spremljevalcu Juretu in šoferju Danieleju, ki sta nas »prenašala« sedem dni, misel pa naj gre tudi vodičem: Stefanii in Danieli v Aix en Provence in Marcellu ter Catherine, Pierru in Giovanniju v Avignonu, Camargue, Nimesu in Arlesu.

Konec

svetu) pa krasijo tudi ljudska kopališča, ki so jih ustvarili z zasutjem morja in v katerih je mogoče prebiti ves dan brezplačno in koristiti tamkajšnje storitve, za parkirni prostor pa je treba odšteti dva evra.

Raj za petične letoviščarje

Če je Marseille drugo največje francosko mesto, se Nica ponaša z drugim največjim francoskim letališčem. Mesto, ki je bilo do leta 1859 v sklopu piemontske kraljevine, se pravi Italije (mejo je predstavljala reka Var), je takratni ministrski predsednik Cavour skupaj s Savojo odstopil Franciji v zameno za pomoč v vojni proti Avstriji za pridobitev Lombardije. Lahko si predstavljamo, kako se je ob tem počutil Giuseppe Garibaldi, eden protagonistov italijanskega preporoda in združitve, ki je bil doma ravno iz Nice. Francija je iz mesta, ki danes šteje od 300 do 350 tisoč prebivalcev, in preostale Azurne obale ustvarila raj za petične letoviščarje iz vse Evrope: sem je prihajala na oddih britanska kraljica Viktorija, na francoski Azurni obali so imeli svoje vile ruski plemiči, tu so denar, ki je izhajal iz zasluzka od prodaje nafte, puščali arabski velikaši. Zanimivo je, da v preteklosti sem niso prihajali poleti, ampak pozimi, da bi se izognili ostremu severnemu mrazu, saj je zima v francoskem Sredozemlju milejša. Ob starem je tako zrastle novo mesto, ki ga krasi slikovito nabrežje s številnimi palačami in hoteli, ki že od zunaj kažejo, da niso za vsak žep. Vsekakor je mesto lepo in sodobno urejeno, po njegovih ulicah vozijo skoraj neslišni tramvaji, vrvež je začutiti ob vseh urah dneva in noči.

cijo. Po drugi strani pa prebivalci drugih francoskih pokrajin, pa tudi petični tujci, naravnost drvijo v te kraje, saj jim prijata toplota in morje: klic Sredozemlja pač.

Večkulturna metropola

Šesti dan izleta smo dokončno zapustili hotel v La Grande Motte in se podali na več ur dolgo potovanje proti vzhodu: na sporedu sta bili namreč še zadnji etapi izleta in sicer drugo največje francosko mesto Marseille in Meka petičnih letoviščarjev Nica. Marseille se nam je predstavil z ogromnimi gradbišči spričo del, ki potekajo v okviru t.i. evro-mediteranskega projekta, s katerim želi Francija iz svojega drugega največjega mesta (od 800.000 do 1.200.000 prebivalcev na površini, ki je dvakrat večja od Pariza), ki je navdihnilo tudi avtorja francoske himne, narediti stičišče med severno Evropo in sredozemskimi državami. Marseille je nastal v antiki kot grška kolonija, iz tiste dobe pa ni ostalo dobesedno nič, kot je ostalo bore malo od starega dela mesta, ki so ga leta 1944 porušili nemški okupatorji. Na preteklost spominjata predvsem trdnjava sv. Janeza iz 12. stoletja in trdnjava sv. Nikolaja iz 17. stoletja: slednjo so zgradili, potem ko so Marsejci poklonili »sončnemu kralju« Ludviku XIV. mestne ključke. Francoski vladar, znan med drugim po izjavi, da je država on sam, ni preveč zaupal resnici na ljubo precej samosvojem meščanom in tako so topovi trdnjave sv. Nikolaja nekaj let bili uperjeni ne proti morju, kot bi bilo logično, ampak proti mestu.

Drugače so ostale stavbe novejšega izvora, od stolnice in cerkve Notre-Dame-de-la-Garde, ki kraljuje nad mestom, do palače vodovodne uprave Longchamp in stanovanjskih poslo-

U

GORIZIA - Varianta projekta vzpenjače na grad

Poldrugji mesec časa za vložitev pripomb

Dežela 17. avgusta uvedla postopek preverjanja - Dela ustavljena od 13. julija, nevarnost plazjenja zemlje

Občani Gorice in združenja imajo možnost, da vložijo svoje pripombe k varianti projekta vzpenjače na goriški grad, v zvezi s katero je dežela FJK 17. avgusta uvedla postopek preverjanja, ki mu pravijo »screening di VIA«. Od tega bo odvisno, ali bo treba za projekt mehanske povezave med Travnikom in gradom izvesti postopek ocenjevanja učinkov na okolje »VIA«, ki v času načrtovanja vzpenjače ni bil izpeljan. Člani koordinacije proti vzpenjači so na odločitev pristojne deželne direkcije, da uvede postopek preverjanja, opozorili že na začetku julija, do tega pa je prišlo šele sredi prejšnjega tedna, ko so na spletni strani dežele (<http://lexview-int-regione.fvg.it/serviziovia/Dettaglio.asp?ID-DOM=34497>) objavili preliminarno okoljsko študijo in varianto št. 2 projekta, ki je bila odobrena 10. avgusta.

Potreba po izdelavi variante ni povezana z odkritjem ostankov starega obzidja, zaradi katerih so od julija dela na grajskem griču popolnoma ustavljena. Njihov izvor in vrednost še preverja spomeniško varstvo, ki bo naposled sklenilo, ali bodo za zaščito teh ostankov potrebne dodatne spremembe načrta. Varianta št. 2, ki je bila sprejeta 10. avgusta in je objavljena na spletni strani dežele, pa je bila po navedbah preliminarne okoljske študije potrebna iz razlogov, ki jih v času načrtovanja vzpenjače »ni bilo mogoče predvideti«. Nekaj manjših sprememb bodo zaradi strukture predora Bombi morali uvesti pri gradnji travniške oz. prve postaje vzpenjače, zaradi nove zakonodaje in posledične potrebe po namestitvi varnostne lestve pa bodo morali spremeniti tudi velikost prve kabine vzpenjače, v kateri pa se bo kljub temu lahko peljalo 40 ljudi hkrati. Dalje bo

do morali spremeniti lokacijo stranišč, ki bi drugače ne bila dostopna za prizadete osebe, zaradi značilnosti temeljev utrdbe pa bodo morali z osem na šest zmanjšati tudi kapaciteto tretje kabine vzpenjače, ki se bo vertikalno premikala znotraj obrambnega stolpa gradu. Ne nazadnje je v varianti iz varnostnih razlogov predvidena sanacija dotrajanega zidu, ki meji na zemljišče družine Bonasso. »Očitno je, da načrt vzpenjače ni bil izdelan premišljeno in pazljivo. Temeljal je na hipotezah, ki očitno ne držijo,« je povedal Luca Cadez, goriški predsednik zveze Legambiente, ki z goriško arheološko skupino, Forumom in številnimi drugimi združenji nasprotuje gradnji vzpenjače na grad. V okoljski študiji je med drugim tudi poudarjeno, da so dela prekinili 13. julija zaradi odkritja starih ostankov obzidja, v pričakovanju na odločitev spomeniškega varstva

pa bi bilo potrebno utrditi in sanirati predele gradbišča, kjer je podjetje že začelo koptati zemljo. Študija izpostavlja, da bi v nasprotnem primeru ob obilnih padavinah lahko prišlo do usadov, zato bodo morali čim prej ponovno vzpostaviti varnostne razmere.

Dokumentacija bo po objavi v uradnem listu razgrnjena na sedežu deželne direkcije za okolje (Ul. Giulia 75/1 v Trstu) in na tehničnih uradih goriške občine (Ul. Garibaldi št. 7), občani pa imajo 45 dni časa, da si jo ogledajo in naslovijo morebitne pripombe na deželo oz. Urad za postopke VIA v Trstu. »Koordinacija proti vzpenjači bo pripombe prav gotovo vložila, saj smo jih že pripravili,« je povedal Cadez, ki pa je zelo kritičen do dejstva, da je dežela uvedla postopek preverjanja le za varianto št. 2 in ne za celoten projekt vzpenjače, kot je marca predlagala zveza Legambiente. (Ale)

GORICA

Vegetarijanci bodo na robu mesta dobili svojo ulico

V Gorici, na območju t.i. »kazermet« na Solkanskem polju, bodo vegetarijanci dobili svojo ulico. Tablo z novim poimenovanjem bodo odkrili 4. septembra ob 11. uri, ko se bo tam začela druga izvedba vegetarijanskega festivala, ki ga prireja podjetje Biolab pod pokroviteljstvom goriške občine in pokrajine ter s sodelovanjem krajevnih trgovin z biološko hrano.

»Pobuda je na prvi pogled neobičajna, toda posvetiti ulico vegetarijancem pomeni priznavati pravilnost izbire, ki jo opravlja vse več ljudi. Okrog sedem milijonov ljudi se je v Italiji že odpovedalo prehranjevanju z mesom. Njihovo število narašča. Furlanija-Juljska krajina je v državnem merilu četrta dežela po številu vegetarijancev, ki predstavljajo eno desetino deželnega prebivalstva,« pravijo v goriškem podjetju Biolab, kjer proizvajajo hrano iz izključno rastlinskih sestavin in obeležujejo letos dvajsetletnico obratovanja. Podjetje ima sedež ravno v ulici, ki jo bodo v septembru poimenovali po vegetarijancih. »Pobudnik poimenovanja je goriška občina in zlasti njen odbornik za šport, prosti čas in toponomastiko Sergio Cosme,« pojasnjuje Massimo Santinelli, predsednik Biolaba.

»Tako je. Pobuda je moja, ker sem prepričan, da moramo gledati naprej. Tokrat bomo storili nekaj drugačnega, neobičajnega,« pravi odbornik Cosma in dodaja: »Rad imam pobude, ki gredo proti toku, kakor na primer ime "Atlete azzurre d'Italia" za olimpijsko športno dvorano na Rojcah, ki je zanetilo kar nekaj polemik. Gorica mora izstopiti iz svoje provincialnosti, narediti mora korak naprej tudi v smeri teh, ki znajo živeti na zdrav in izviran način.« Cosma se je udeležil lanske prve izvedbe goriškega festivala vegetarijancev. »Prevzel me je, saj sta v Italiji le dve tovrstni prireditvi. Sklenil sem, da jim bom pomagal, zato sem predlagal poimenovanje ulice. Na "kazermetah" je še nekaj brez imena, to pa je prava sramota,« meni Cosma. V ulici, ki čaka na poimenovanje, imata poleg Biolaba sedež še dve podjetji.

Lanski festival

GORICA - Brezplačno Wi-Fi omrežje

V dveh mesecih našteli 3.736 povezav

Od 23. junija letos je mogoče v goriškem mestnem središču uporabljati brezplačno in brezplačno internetno povezavo, ki jo je občina aktivirala v ulicah Garibaldi in Mazzini, v Nunski ulici, na Travniku in na območju okrog županstva. V dveh mesecih se je Wi-Fi omrežja posluževalo 588 uporabnikov, povezav pa je bilo skupno 3.736 (v povprečju 35,5 dnevno). Županu Ettoreju Romoliju se zdijo takšni podatki spodbudni, zato je včeraj napovedal, da bodo pred koncem letošnjega leta Wi-Fi omrežje razširili tudi na Raštel, Ulico Oberdan, del Verdijevega korza in del Korza Italia, prihodnje leto pa še na Trg Sv. Antona, Trg Cavour, ljudski vrt in drugi del Korza Verdi.

»Glede na to, da smo brezplačno internetno povezavo uvedli samo v nekaterih ulicah in to še v polnem času, ko v mestu ni študentov, se mi zdi obračun prvih dveh

mesecev delovanja pozitiven. Zato bomo v prihodnjih mesecih Wi-Fi omrežje razširili še na druge ulice in trge, saj si želimo, da bi bilo naše mesto čim bolj v koraku s časom,« je povedal Romoli, pristojni funkcionar Roberto Cadeddu pa je kot zanimivost dodal, da je do najvišjega števila povezav prišlo v Ulici Garibaldi, pri županstvu in na Travniku.

Povezava z Wi-Fi omrežjem goriške občine je zelo enostavna. Vsi, ki se želijo povezati preko osebne prenosne računalnika, mobilnega telefona in drugih mobilnih naprav (npr. iPada), morajo najprej najti omrežje, ki se imenuje »Guglielmo - Comune di Gorizia«. Nato se bo pokazala stran, na kateri je treba vtipkati lastno številko mobilnega telefona. Kmalu zatem bo uporabnik prejel SMS sporočilo, v katerem bosta navedena geslo in uporabniško ime, ki ju bo nato vtipkal v stran in se povezal z internetom. (Ale)

NOVA GORICA - Neznanca z nožem niso še prijeli

V pričakovanju tretjega napada nelagodje med obiskovalci parka

Potem ko je neznani napadalec z nožem v petek, 12. avgusta, v parku ob novogoriški avtobusni postaji po vratu in levi roki porezal 29-letno žensko, ponovno pa je udaril naslednji petek, 19. avgusta, in z nožem v predel vratu huje poškodoval 38 in 34 let stara moška, je med obiskovalci parka, kjer se zbirajo ljudje na robu, pa tudi med prebivalci bližnje okolice in mesta sploh včeraj vladalo precejšnje nelagodje. Strah jih je bilo ponovnega napada, saj policisti in kriminalisti, ki pri preiskavi sodelujejo tudi z italijanskimi kolegi, storilca v vsem tem času še niso prijeli. Na novogoriški policijski upravi zaradi interesa preiskave podrobnejših podatkov ne dajejo. Pojasnili so le, da so na območje ob parku še posebej pozorni in da bodo več o vseh skupaj povedali, ko bodo storilca prijeli.

Po neuradnih informacijah naj bi bil napadalec italijanski državljani, nekdanji odvisnik, ki naj bi se maščeval za smrt svojega brata, umrlega zaradi predoziranja. Obiskovalci parka naj bi bili tarče zato, ker so med njimi tudi taki, ki preprodajajo droge, kar v park privablja tudi odvisnike z italijanske strani meje. (nn)

GORICA-NOVA GORICA Čezmejni vlakec za Okuse na meji

Arčon pri Romoliju, ki se je nato odpravil na kosilo s šestimi slovenskimi župani

Goriškega župana Ettoreja Romolija je včeraj dopoldne obiskal njegov novogoriški kolega Matej Arčon in mu sporočil, da je Nova Gorica pripravljena odigrati vidnejšo vlogo med letošnjo jesensko prireditvijo Okusi na meji, v interesu obeh mest in prireditve same. V ta namen je Arčon predlagal, da bi sosednji mesti med 22. in 25. septembrom povezali s turističnim vlakcem ali morda z novim goriškim avtobusom na električni pogon, ki bi prevajal goste. Arčon razmišlja tudi o tem, da bi podaljšek Okusov meje priredili v Novi Gorici, tako da bi prireditve postala resnično čezmejni goriški dogodek, kar bi še dodatno prispevalo k njegovi odmevnosti.

Župana sta se pogovorila tudi o Noči raziskovalcev, ki bo potekala 23. septembra. Gorica in Nova Gorica sta letos prvič vključeni med evropska mesta, ki gostijo pobudo, center dogajanja pa sta določili na Trgu Transalpina - Trgu Evrope, ki je simbol njihovega sodelovanja.

Po koncu svojih dopoldanskih obveznosti je Romoli vrnil obisk: na slovenski strani ga je pričakalo vseh šest slovenskih županov iz ožje goriške regije, zato da so se skupaj odpravili na kosilo. Prvič se je sestal z vsemi šestimi skupaj, bila je zato dragocena priložnost, da so kakšno rekli o skupnem prostoru in pobudah. Romoli je le potrdil, da je bil s srečanjem zadovoljen.

Pogled s Travnika na gradbišče na grajskem griču, kjer so dela prekinjena že več kot en mesec

BUMBACA

COL - Odkrušila se je s pobočja

Skala prebila streho in pristala na podstrešju

Včeraj okrog 9. ure je na stanovanjsko hišo na Colu nad Ajdovščino padla velika skala, ki se je odkrušila s pobočja za hišo. Prebila je streho in pristala na podstrešju, ob tem pa močno poškodovala tudi strop v prvem nadstropju. Kljub temu, da sta bili v tem času v hiši žena in hči lastnika stanovanjske hiše, ni bil v nesreči nihče ranjen. Družina se je odločila, da minulo noč ni prespala v hiši. Gasilci in občinski štab civilne zaščite so območje zavarovali, v popoldanskem času pa so streho osem let stare stanovanjske hiše tudi prekrili s folijo, da ne bi prišlo do še večjih poškodb ob napovedanem poslabšanju vremena.

Območje nad stanovanjsko hišo sta si včeraj že ogledala geolog Marko Kočevar in predstavnik podjetja Kaskader iz Idrije, vendar dokončne odločitve o tem, ali so na pobočju še nevarne skale, ki bi lahko padle na hišo, še nista sprejela. Poškodovan objekt si bodo ogledali tudi predstavniki zavarovalnice, saj je hiša zavarovana, zato da bodo lahko kar najhitreje začeli z obnovo. Juri dopoldne si bo pobočje za hišo ponovno ogledal geolog in odločil, kakšni ukrepi bodo v prihodnje potrebni in ali bo družini Koren potrebno začasno poiskati novo bivališče.

ŠMARTNO - Pravljično vzdušje

Premiera Petricigovega filma kot ena od češenj na sanjski torti

Ozke ulice srednjeveškega Šmartnega v Goriških Brdih so v četrtek zvečer žuborele od dogajanja. Odmevi korakov, pogovorov, glasba, trkanje s kozarci, smeh, pa tudi jok najmlajših obiskovalcev, tistih še v plencah, so plemenitili ozračje. V obzidani vasi so se prepletale usode in križale poti mladih in star

rih ljubiteljev in ustvarjalcev najrazličnejših pojavnih oblik kulture. Znanih obrazov iz lokalnega okolja ter prišlekov iz prestolnice in od drugod. Domačinov in naključnih »padalcev«, ki izvohajo vsak dogodek, dišeč po dobrem počutju, dobri hrani, pijači in družbi. Vsega tega je bilo v Šmartnem dovolj.

V okviru festivala Sanje v Medani si je vas predvsem po zaslugi energičnega kolektiva agencije Jota nadela pravljično podobo. In v tej pravljici se vsak dan marsikaj dogaja. Samo v četrtek so čez dan tam potekale fotografska in glasbeno-likovna delavnica, na ogled je bilo več likovnih razstav ter dva pripovedovalska dogodka za otroke in odrasle. Še preden se je na vas ulegla tema, je bil zbranim na ogled dokumentarni film »Razdalja med dvema zvokoma« režiserke Anje Medved, ki je lani s kamero sledila dogajanju in razpoloženju na Postaji Topolove v Benečiji. Z zatemnitvijo se je v eni od vaških »gas« začela diaproyekcija etnologinje Magde Reja, ki je prikazala fotografije s svojega že pred leti opravljenega in v knjigi opisanega potovanja s karavano kamel v osrčje Sahare in nazaj. Vrhunec večera je bila filmska projekcija na spodnjem trgu, premiera novega filmskega izdelka Alvara Petriciga, režiserja iz Nadiških dolin. Dobre tri četrt ure trajajoč film, naslovljen »Prostor v tej galaksiji«, v katerem v vlogi dokumentaristke nastopa ravno Anja Medved, je nastal v produkciji goriškega Kinoateljaja. Petricig je ostal tudi v najnovšem filmu zvest dokumentarističnemu pristopu. Vanj je zlepil stare očetove posnetke in nekatere svoje najzgodnejše ter se prek igranih insertov z Medvedovo osredotočil na vprašanja o minevanju, spominu, o tem, kaj je bolj resnično, tisto, kar se nam je zgodilo in smo pozabili, ali to, kar je ostalo ujeto na filmskem traku, fotografiji, in podobnem. V filmu obravnavana tema je publiko potegnila v razmišljanje o minljivosti življenja, neizogibnosti smrti ..., tako da je spodnji trg zapolnilo nekoliko resnobno vzdušje.

Po zaključku projekcije, ki jo je Alvaro Petricig skupaj s sodelavci pri filmu ves čas spremljal iz ozadja, pa se je prav zaradi filmskega izpostavljanja pomena občutenja tu in zdaj vedrina v še večjem valu vrnila na ozke ulice Šmartnega, kjer je bilo živahno še pozno v noč. Le tiste najbolj zveste spremljevalce celotnega festivalnega dogajanja je odneslo na glasbeno obarvani zaključek dneva v Medano. Glede na videno in doživeto, pa čeprav le v Šmartnem, je festival Sanje - Dnevi knjige in vina lepo zapolnil praznino, ki bi lahko zazevala, potem ko so organizatorji nekdanjih Dnevov poezije in vina (Študentska založba) pred dvema letoma »spokali« kovčke in se skupaj z uveljavljenim imenom festivala, ki so mu posebno noto dala tudi briški vinarji s svojimi vini, preselili na Ptuj. Po lanski premierno-poskusni izvedbi z dobrimi odzivi se je festival Sanje letos dobro zakoreninil in ga v bodoče čaka samo še rast, če le-te ne bo ustavilo kaj zunanega. Kakorkoli že, samo še danes in jutri tekem dneva je mogoče v Šmartnem in Medani s kozarcem v roki ali brez okusiti del letošnjih briških Sanj, sicer bo treba počakati na prihodnje leto.

Nace Novak

Premierna projekcija Petricigovega filma na zunanji steni domačije v Šmartnem (levo), bralni kotiček na eni izmed tamkajšnjih uličic (spodaj)

FOTO N.N.

NEBLO - Na pobudo krajanov

Prvi piknik prostor v Brdih

V okviru »Praznika tokaja an m'rlota«, ki ga vsako leto prireja Vaška skupnost Neblo, bodo v Neblem drevi ob 20. uri odprli piknik prostor, ki bo dobrodošla pridobitev. Občina Brda je namreč skupaj z Vaško skupnostjo Neblo, ki vključuje deset vaških skupnosti oz. okrog 650 ljudi, prijavila na Javni poziv Lokalne akcijske skupine (LAS) jugozahodnega dela severne Primorske za leto 2010 projekt »Piknik prostor Neblo«. Z njim rešujejo potrebo po prostoru za skupno druženje krajanov.

Potreba po ureditvi takšnega prostora se je pojavila že pred nekaj leti, ko se je projekt, večinoma z vložkom pro-

stovoljnega dela krajanov ter s finančno pomočjo občine Brda, že pričel. Pridobljena sredstva pa so omogočila hitrejšo in popolnejšo izvedbo projekta do ciljnega namena. Piknik prostor Neblo bo prvi urejen in opremljen večnamenski zunanji prostor v Brdih in bo na razpolago tako domačinom kot tudi vsem občanom Brd, raznim skupinam, šolarjem, društvom, organizacijam za izvajanje različnih dejavnosti. »Piknik prostor Neblo pa bo dosegljiv tudi turistom in obiskovalcem Brd. Tako predstavlja dopolnitev naše turistične ponudbe,« pojasnjujejo na briški občini. Celoten projekt velja 29.500 evrov. (km)

ŠEMPETER - Brez odločitve o soglasju

Hočejo jamstvo za vse vsebine, ne le za igralnico

MILAN TURK IN URŠA ZUPAN

FOTO K.M.

Po skoraj pet ur in pol trajajoči razpravi svetniki občine Šempeter-Vrtojba v četrtek nazadnje niso glasovali o soglasju o opravljanju igralniške dejavnosti ljubljanski družbi Alea lacta, čeprav je to bil predmet edine točke dnevnega reda občinske seje. Načeloma so vsi svetniki naklonjeni projektu Alea lacte, ki namerava v Vrtojbi uresničiti turistično-zabavišni center Sailaway s trgovsko in zabavno ponudbo ter igralnim salonom, vendar želijo od investitorja jamstvo, da se bo projekt uresničil v celoti in ne le v igralniškem delu. Zato je devet svetnikov od petnajstih prisotnih podprlo pet sklepov, ki jih je predlagala svetniška skupina Socialnih demokratov: z njimi, med drugim, nalagajo županu Milanu Turku, da do odločanja o izdaji soglasja, kar naj bi se predvidoma zgodilo na septembrski seji, zagotovi bančno garancijo ali kako drugo enakovredno jamstvo investitorja kot garancijo za celovito izvedbo projekta. Jamstvo naj znaša 10 odstotkov vrednosti celotne investicije. Ravno okrog te točke sklepa je nato vzniknilo največ polemik: župan Turk in direktorica Alea lacte, Urša Zupan, namreč zatrjuje, da takšen sklep ni izvedljiv. »Če soglasja svetnikov na koncu ne bomo dobili, ne bomo rinili na prostor, kjer nismo zaželeni,« je novinarjem povedala Zupanova.

»Nad dogajanjem sem presenečena in razočarana,« je četrtkovo sejo, na kateri je na dan prišel marsikakšen tak in drugačen pomislek in očitek, komentirala Urša Zupan, saj so svetniki na prejšnji seji projektu dali načelno soglasje. Opozorila je še, da je točka glede bančnega jamstva, ki naj bi ga kot investitorji dali še pred soglasjem svetnikov, neizvedljiva. »Banka bo dala garancijo šele potem, ko bomo imeli soglasje, da ta projekt lahko izpeljemo,« je pojasnila in dodala, da so v družbi sicer odprti za kakršnekoli izvedljive predloge glede garancije. Da mislijo projekt izpeljati v celoti, je Zupanova dokazovala tudi s pojasnili o dveh zemljiščih, kjer naj bi center stal: da je za Projektovo zemljišče - na katerem je predviden tudi igralni salon - že sklenjena pogodba in plačana ara, dogovorjena cena in sprejeta ponudba, kar pomeni, da je posel zavezujoč. Za drugo, Mercatorjevo zemljišče, pa da so z lastniki v dogovoru o prodaji, pogodba pa še ni podpisana, saj ni kar tako odšteti milijone evrov za zemljišča, če še ne vedo zagotovo, ali bodo projekt lahko izpeljali. Ravno dej-

stvo, da je resen dogovor sklenjen le v zvezi z zemljiščem, na katerem bo tudi igralni salon, ne pa tudi za zemljišče, kjer so predvidene druge vsebine, je nekatere svetnike tudi zmotilo.

»Tudi sam zahtevam zagotovilo, da bo projekt izpeljan v celoti, vendar opozarjam, da je bančna garancija, kot so jo svetniki zahtevali v sklepu, neizvedljiva,« je po koncu seje izjavil šempetrski župan Turk, ki mu je občinski svet naložil še, da zaradi zamude roka glede podaje soglasja na pristojnem ministrstvu zahteva vrnitev v prejšnje stanje.

Za igralni salon z 200 avtomati mora družba Alea lacta na slovenskem ministrstvu za finance zaprositi za koncesijo, vlogo je že oddala in to za cel projekt, kar naj bi bilo dodatno zagotovilo o tem, da ga mislijo v celoti izpeljati, ministrstvo pa mora pred njeno dodelitvijo pridobiti soglasje lokalne skupnosti o opravljanju igralniške dejavnosti na njenem območju. Soglasje sicer za ministrstvo formalno ni zavezujoče, kot tudi ne mnenje sosednjih občin, za katerega tudi zaprosi. Kot znano, so svetniki novogoriške mestne občine na ponedeljkovi seji že podali negativno mnenje glede podelitve koncesije družbi Alea lacta. Vlada ima za odločitev na voljo šest mesecev.

Katja Munih

GORICA Odbornik je našel »samega sebe«

»Občinski odbornik za kulturo Antonio Devetag je izjavil, da je našel pravega človeka za upravni svet glasbene šole mesta Gorica, tistega, ki bo znal dati ustanovi napovedani preokret in omogočil njen ponovni dvig. Moralni smo čakati poldrugi mesec po zapadlem mandatu dosedanje uprave, nazadnje pa je prišla rešitev: odbornik Devetag je našel samega sebe, sklenil je, da bo sebe imenoval med člane upravnega sveta.« S temi besedami, začinjeno z ironijo, komentira odbornikovo napoved občinski tajnik Demokratske stranke, Giuseppe Cingolani, ki je pred dnevi javno zahteval, naj občina poskrbi za čimprejšnje imenovanje nove uprave glasbene šole, v kolikor »nujno potrebno je, da ustanova dobi ugodno, kompetentno in delovno vodstvo, ki bo znalo usmerjati raznoliko delovanje šole«. Cingolani se sedaj sprašuje: »Je primerno, da odbornik določi samega sebe na čelo javne ustanove? Ker bo ravno Devetag odločil o tem, če bo inštitut dobil ali ne finančne prispevke, njegova prisotnost v upravi utegne to pogojevati? Ne bi bilo bolje omogočiti šoli čim večjo upravno avtonomijo? V kolikor se bo glasbena šola vrnila na svoj zgodovinski sedež v Ulici Oberdan, ki so ga obnovili z deželnim denarjem, ne bi bilo bolje izogniti se potezom, ki bi dale Devetagu prednostno pozicijo v vidiku volitev prihodnjega leta? Je mogoče, da se v mestu ne najdejo kompetentne osebe, ki bi ustrezno vodile inštitut? Moramo ugibati, da skuša Devetag zapolniti preveč prostega časa, ki ga ima zaradi svojega dela kot odbornik za kulturo in predsednik Mitelfesta?«

GORICA - Pokrajinski muzeji

Za pinakoteko kupili Auchentallerjev pastel

Oglejsko veduto so našli pri zasebniku in zanjo odšteli 5.000 evrov

Goriška pokrajina je obogatila svojo umetniško zbirko z odkupom risbe v tehniki pastela secesijskega umetnika Josefa Marie Auchentallerja, ki so mu Pokrajinski muzeji leta 2008 posvetili antološko razstavo. Oglejsko veduto (pastel na papirju formata 65x51 cm) je uprava odkupila od zasebnika in zanjo odštela 5.000 evrov; razstavljen bo v pinakoteki, ki jo še snujejo. Odkup sodi v projekt Agorà, katerega cilj je nadgrajevati zbirko Pokrajinskih muzejev z deli likovnih umetnikov, ki so odraz teritorija. Auchentaller se je leta 1903 z Dunaja preselil v Gradež in tam ostal do smrti leta 1949; s priselitvijo sta Gradež in Oglej postala motiva njegovega slikanja.

Auchentallerjev motiv

GORICA - Jutri vrhunec festivala folklorne

Parada na alternativni poti

Ovira je gradbišče na Korzu - Običajna množica ljudi na Battistijevem trgu, kjer bodo nocoj nastopile vse skupine

SERGIO PIEMONI
BUMBACA

Na Battistijevem trgu so v četrtek zvečer odmevali poskočni ritmi srbske in novozelandske folklorne tradicije. K magičnemu vzdušju na otvoritvenem večeru festivala folklorne, ki v goriškem mestnem središču poteka že 41 let, so tudi tokrat pripomogli navdušenje in aplavzi publike, ki se je v velikem številu udeležila uvodnega večera mednarodne prireditve.

Na programu je bil obredni prižig plamena prijateljstva, gledalce pa so nagovorili tudi organizatorji in predstavniki oblasti. Sergio Piemonti, predsednik združenja Pro Loco, je v imenu organizacije izpostavil nasprotje med polemikami okrog stroškov festivala in množično udeležbo publike, ki prireditve spremlja, občinska odbornica Silvana Romano pa je izpostavila hvalevredno okoliščino, da sodelujoče folklorne skupine letos obiskujejo varovance združenja Cuore amico ter centrov za ostarele Angelo Culot in San Giusto. Goriško pokrajino je na odru zastopal odbornik za kulturo Federico Portelli, konzorcij za razvoj univerzitetnega pola pa njegov predsednik Rodolfo Ziberna.

Na Battistijevem trgu bodo drevi ob 20.30 nastopile vse sodelujoče skupine, jutri pa bo festival dosegel vrhunec s paradom, ki jo vsako leto spremlja več tisoč gledalcev. Zaradi z gradbiščni zasadenih ulic bodo sprevod letos speljali po alternativni poti. Ob 16.30 bo startal s Trga Sv. Antona, nadaljeval pa se bo po Trgu Cavour, Raštelu, Travniku, Ulici Arcivescovado, Semeniški ulici, Korzu Verdi, Ulici Petrarca in Trgu Battisti, kjer bosta podelitev nagrad in gala večer (ob 21. uri).

Obredni prižig »plamena prijateljstva« na otvoritvenem večeru (desno), dve izmed nastopajočih skupin (zgoraj)

BUMBACA

Lekarne

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
PROVVIDENTI, Travnik 34, tel. 0481-531972.

DEŽURNA LEKARNA V KRMINU
LUZZI DAVERIO, Ul. Matteotti 13, tel. 0481-60170.

DEŽURNA LEKARNA V ŠKOCJANU
RAMPINO, Trg Venezia 15, tel. 0481-76039.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
S. ANTONIO, Ul. Romana 93, tel. 0481-40497.

DEŽURNA LEKARNA V MEDEI
RAJGELJ CHIARA, Ul. Scuole 9, tel. 0481-67068.

Kam po bencin

Danes in jutri bodo na Goriškem dežurne naslednje bencinske črpalke:

GORICA
ESSO- Ul. Lungo Isonzo 77
ERG- Ul. Brigata Re, na državni cesti 56
AGIP- Ul. Trieste 179
SHELL- Ul. Aquileia 20
TRŽIČ
SHELL- Ul. Boito 43
AGIP- Ul. Matteotti 22
ERG- Ul. G.F. Pocar

KRMIN
SAN MARCO PETROLI- Drev. Venezia Giulia 53

GRADIŠČE
SHELL- Drev. Trieste 60/a, na državni cesti 351

RONKE
AGIP- Ul. Redipuglia, na državni cesti 305 km 14+

ŠTARANČAN
AGIP- Ul. Trieste 47

MARIAN
SAN MARCO PETROLI- Ul. Manzoni 164

ŠKOCJAN
AGIP- Ul. Battisti 22 (Pieris)

ROMANS
API- Ul. del Castelliere 50

Čestitke

V Sovodnjah se bosta danes vzela **DANJA in MITTHIA**. Z njima se veselimo nonoti Remo, Mara, Nada, teta in stric Anastasia in Piero z družino.

Dobrodošel **MIHAEL!** Mamici Sari in očku Pavlu čestitamo! Družini Bagon in Brumat ter Remo in Mara.

Kino

DANES V GORICI
KINEMAX Dvorana 1: 17.00 - 18.45 - 20.30 - 22.15 »Kung fu Panda 2«. Dvorana 2: 17.10 - 18.45 »Horror Movie«. 20.15 - 22.10 »London Boulevard«.

Dvorana 3: 18.00 - 21.00 »Come ammazzare il capo... e vivere felici«.

DANES V TRŽIČU
KINEMAX Dvorana 1: 17.00 - 18.45 - 20.30 - 22.15 »Kung fu Panda 2«. Dvorana 2: 17.50 - 20.00 - 22.10 »Come ammazzare il capo... e vivere felici«. Dvorana 3: 17.30 - 19.45 - 21.30 »Kung fu Panda 2« (digital 3D). Dvorana 4: 17.40 - 20.00 »I pinguini di Mr. Popper«. 22.00 »Horror Movie«. Dvorana 5: 17.30 - 20.00 - 22.10 »Le amiche della sposa«.

Obvestila

DELAVNICA ANGLEŠKEGA JEZIKA za otroke v organizaciji občine Tržič bo potekala med 29. avgustom in 9. septembrom v občinskem parku v Ulici Valentinis v Tržiču med 7.45 in 13.30; vpise zbiraajo do zasedbe razpoložljivih mest na naslovu elektronske pošte pariopportunita@comune.monfalcone.go.it in v občinskem uradu za protokoli.

KRUT obvešča, da se člani z Goriškega lahko zglasijo v pisarni na Korzu Verdi 51/int., tel. 0481-530927, v četrtek, 1. septembra, med 9.30 in 11.30.

Danja in Mitthia

si bosta danes rekla DA.

Tata, mama in Nika jima želimo vse najlepše.

Pr Čuot'vih je vsje vesjelo. Dobrodošel

Mihael Devetak!

Uščemo vsje nrbojši tjebe, mami Sari in tatku Pavlu

tete Tatjana, Tjaša, Mihaela, nonota Uštili in Gabri, pranona Nato

TEČAJA ANGLEŠČINE IN NEMŠČINE za osnovnošolce in nižješolce bosta potekala v Dijaškem domu v Gorici od 29. avgusta do 9. septembra. Na razpolago je še nekaj mest. Vpisovanja in informacije po tel. 0481-533495.

Mali oglasi

PRODAM GROZDJE približno 30 kvintalov malvazije - tokaj in 10 kvintalov merlota; tel. 348-5856977.

PRODAJAM vino vrste merlot (1,50 evro na liter); tel. 0481-78066.

PRODAJAMO domači kraški krompir; tel. 0481-78140.

PRODAM KNJIGE za vse razrede družboslovnega liceja Simona Gregorčiča v Gorici; tel. 340-0516835.

PRODAM KNJIGE za vse razrede znanstvenega liceja Simona Gregorčiča v Gorici; tel. 347-7629984.

PRODAM sod (5 hl) iz inoksa in sod (10 hl) iz siberglasa (»vetrosesina«); tel. 0481-78066.

V PODGORI prodam hišo z vrtom; tel. 320-1817913.

Razstave

»6 ZA ENO ... RAZSTAVO«: odprtje trinajste razstave v organizaciji šestih fotoklubov iz goriške pokrajine bo v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici danes, 27. avgusta, ob 18.30.

V LIKOVNI GALERIJ V ULICI DIAZ bo danes, 27. avgusta, bo ob 19. uri odprtje razstave del Marie Dolores Simone in Marka Faganela.

Prireditve

GLASBENI VEČERI V VILI CODELLI V MOŠU (Ul. Codelli 15) ob 21. uri: danes, 27. avgusta, »Paris, mon amour«, pela bosta Marzia Postogna in Andrea Binetti, na kitaro bo igral Eduardo Conzitanetti, na klavir in harmoniko Stefano Bembi.

KONCERTI V GRADEŽU: danes, 27. avgusta, ob 20.30 v občinski areni parka vrtnic bo koncert mladinskega orkestra ANBIMA.

»ODMEV BARVITIH RITMOV«: zaključna produkcija Plesno Poletje, danes, 27. avgusta, ob 19. uri v osnovni šoli Ivana Roba v Šempetru pri Gorici.

KONJENIŠKO DRUŠTVO KORADA organizira v nedeljo, 28. avgusta, ob 12. uri srečanje s konjeniki iz Italije pri Sv. Gendrci v Koradi.

Pogrebi

DANES V GORICI: 10.00, Giuseppina Kenda vd. Gerin iz goriške splošne bolnišnice v cerkev Sv. Vida in Modesta in na glavno pokopališče.

DANES V FOLJANU: 13.00, Lina Cecchet vd. Galbiati v cerkvi Sv. Elizabete, sledila bo upepelitev.

DANES V RONKAH: 9.30, Rodolfo Aizza blagoslov v kapeli tržiške bolnišnice in na pokopališču v Ronkah.

DANES V TRŽIČU: 9.30, Lucia Mattiussi vd. Benussi blagoslov v kapeli na pokopališču, sledila bo upepelitev.

»IGRADO« Gradež s spletnim vodičem

Tudi Gradež je dobil svoj digitalni vodič, ki je na voljo za uporabnike iPhonea in iPada. Vodič ponuja sveže informacije o gradeškem dogajanju (prireditve, vodeni obiski, cene ...), poleg tega pa še 300 opisov krajevnih znamenitosti. Pobudo je dal lokalni gostinec Massimo Gaddi, ki je spletno aplikacijo pripravil v sodelovanju z gradeško občino. Kdor bi jo rad naložil na Appleov mobilnik, jo bo našel na spletni strani www.igrado.it, kjer so objavljena tudi navodila, ali kar v prodajalni aplikaciji Apple Store.

Na Krasu požar

Včeraj okoli 14.30 je zagorelo v naravi pri vasi Novelo na Krasu v občini Miren-Kostanjevica. Po prvih podatkih naj bi gorelo na površini 30 hektarjev, ki so večinoma porasli z grmičevjem in drevesi. Požar okoli 18. ure še ni bil pod nadzorom, pa tudi helikopterja niso imeli na voljo za pomoč pri gašenju; za omejitve požara so bila torej angažirana še prostovoljna gasilska društva. (km)

Vlomi na Goriškem

Na Goriškem se nadaljujejo vlomi. Tokrat je nepovabljeni neznanec vlomil v hišo v Kromberku skozi okno v pritličju, v času, ko stanovanec ni bilo doma; po pregledu notranjosti jo je pobrisal z zlatino. Vlomilec je bil na delu tudi na Korzu Italia v Gorici, ki je pod krinko noči izkoristil odsotnost stanovanec in odnesel nekaj gotovine; v interesu preiskave policija ne daje podrobnejših podatkov. (km)

Praznik za Poletta

Častni predsednik goriške sekcije partizanske zveze VZPI-ANPI Silvino Poletto je dopolnil častiljivih 90 let. »Poletto je bil plemenit borec proti nacifašizmu, ki se je izkazal tudi v svetu kooperacije ter do današnjih dni vodil goriško sekcijo VZPI-ANPI in jo zastopal na državnih shodih,« poudarjajo soborci, ki mu bodo, skupno s člani borčevske organizacije in simpatizerji, danes ob 18.30 v gostilni Primožič Na Vialu v Gorici nazdravili ob jubileju.

»Zamejci« na Kontradi

Nocoj ob 20. uri bo na Kontradi v Kanalu gledališka predstava »Harvey« v postavitvi društva F.B. Sedej iz Števerjana. Jutri ob isti uri in na istem mestu pa bo na vrsti še komedija »Zbeži od žene« v izvedbi Dramskega odseka PD Štandrež.

Ženski balinarski turnir

Društvo slovenskih upokojencev za Goriško sporoča, da bo danes vsakoletni meddržavni ženski balinarski turnir v Sovodnjah ob Soči s pričetkom ob 8. uri; vabljeni so člani in prijatelji.

Goriško poletje

Novogoriško poletni festival Goriško poletje se bo začel danes ob 18. uri s promenade koncertom godb na pihala in sprevedom mažoretk na Bevkovem trgu, ob 20. uri pa se bo spored nadaljeval na travniku pred mestno hišo s koncertom Dubioza kolektiv (BiH) in predskupino. Goriško poletje bo jutri ob 18. uri postreglo z narodnozabavnim večerom na Bevkovem trgu, ki bo vključeval tekmovalje harmonikarjev in zabavo z ansambлом Javor ter predstavitev vinarjev Vinske ceste spodnje Vipavske doline. (km)

Stara glasba v Braniku

V soboto ob 19. uri bo v okviru festivala Dnevi stare glasbe v župnijski cerkvi v Braniku koncert skupine Lucidarium s programom judovske glasbe renesančne Evrope; vstopnina znaša 15 evrov. (km)

TA TEDEN EDINOST PRED 100 LETI

EDINOST

GLASILO POLITIČNEGA SVETA „EDINOST“ ZA PRIMORSKO

V ladjedelnici Sv. Marka so dokončali novo vojno ladjo. »Ta mornarska slavnost je imela to pot posebno slavnostno lice, saj stopi Avstro-Ogrska s to-le ladjo v konkurenco z drugimi velesilami, ki so pričele graditi velikanske vojne ladje, ki jih imenujemo dreadnoughte. »Viribus unitis« je prva ladja te vrste in sledilo jih bo še nekaj. Cesar se je dal pri tej slavnosti zastopati po nadvojvodi-prestolonasledniku Franu Ferdinandu in tudi nenavadno število členov cesarske hiše in dostojanstvenikov iz cele monarhije se je zbralo v Trstu ob tej izredni priložnosti.

Že ob ranih urah je vladala velika animiranost po glavnih ulicah tržaških, zlasti pa na nabrežju in na šetališču, ki vodi k ladjedelnicam. Ob osmi uri je šetališče pri sv. Andreju mrgolelo kočij, avtomobilov in pešcev, ki so hiteli k slavnosti v ladjedelnico, ali pa na obronke okoli ladjedelnice, kjer se je nastanilo na tisoče in tisoče občinstva. Povsod je bilo opažati nešteto tujcev, trdi se, da je bilo prisotnih okrog dvajset tisoč tujcev. V ladjedelnici sami so bile vse tribune nat-

lačeno polne. Povsod zlate uniforme, fraki, elegantne damske toalete – jako pester razgled! Vojne ladje, ki so bile odlične v galo s stoterimi prapori, so okolo sedme ure zjutraj skupaj z jahtami, na katerih so se večinoma nahajali člani cesarske hiše odplule v miljski zaliv in se zasidrle v dolgem polukrogu v zalivu daleč pred ladjedelnico. Po morju je švigalo veliko večih in manjših parnikov in nešteto bark z radovedneži.

Gromenje topov je naznanilo prihod nadvojvode-prestolonaslednika Frana Ferdinanda in njegove soproge vojvodinje Hohenberg.

Ko je gala-čoln pristal, je zopet donelo gromenje topov, godbe, obe vojaški in veteranska, so zaigrale cesarsko himno. Mornariški superior je pričel blagoslov ladje, na kar so delavci odstranili poslednje ovire za spuščanje v morje. Nadvojvoda je nato povabil kumico naj krsti ladjo; nadvojvodinja Maria Annunziata je pritisnila na tipek zvončka »krst«, istočasno pa se je ob boku ladje razbila tam viseča tradicionalna šampanjska steklenica, nato pa je impozantni kolos zdrčil v morje.«

TA TEDEN PRIMORSKI DNEVNIK PRED 50 LETI

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE SVOBODNEGA TRŽAŠKEGA OZEMLJA

Pred petdesetimi leti je bilo vprašanje o ustanovitvi avtonomne dežele Furlanije Julijske krajine ne zelo pereče.

»V Cervinjanu so se sestali predstavniki pokrajinskih zvez demokratičnih občin dežele Furlanije Julijske krajine. Sestanku, na katerem so proučili položaj v zvezi z vprašanjem čimprejše ustanovitve avtonomne dežele s posebnim statutom, so prisostvovali tudi predstavniki strank in gibanj, ki podpirajo to pobudo. Zborovalci so z zadovoljstvom sprejeli ugotovitev, da je imelo gibanje za ustanovitev avtonomnih dežel v tem letu precejšen odjek po vsej Italiji in da je obveza za ustanovitev avtonomne dežele Furlanije Julijske krajine s posebnim statutom postala vsedrjavno vprašanje. Predstavniki pokrajinskih zvez demokratičnih občin so pozdravili enotne delegacije, ki so sodelovale na nedavnem zborovanju vsedrjavnega sveta Gibanja za ustanovitev avtonomnih dežel v Florenci, ter na tretjem vsedrjavnem kongresu de-

mokratičnih občin in pokrajin v Turinu. Kot je znano, so tako v Florenci kot v Turinu bile soglasno odobrene resolucije, ki obvezujejo vse demokratične sile države, da podprejo borbo našega prebivalstva za ustanovitev dežele s posebnim statutom.

Predstavniki pokrajinskih zvez so nato soglasno sklenili, da bodo povečali akcijo za ustanovitev avtonomne dežele, in sicer z namenom, da preneha sabotaža vlade in KD ter da bo prva komisija za ustavne zadeve poslanske zbornice pripravila ustanovni statut za našo deželo. Zborovalci so nadalje sklenili, da bodo priredili v kratkem »Teden protestov za deželo«. V tem času bodo enotna zborovanja v Furlaniji Julijski krajini, medtem ko bodo demokratične občinske uprave sklicale izredne seje občinskih svetov, demokratični svetovalci pa bodo v vseh občinskih in pokrajinskih svetih dežele predložili resolucije, v katerih bodo zahtevali sklicanje deželnega sestanka vseh krajevnih ustanov.«

FILMI PO TV

Nedelja, 28. avgusta, La 7, ob 00.05

Uccellacci e ucellini

Režija: Pier Paolo Pasolini

Igrajo: Toto, Ninetto Davoli, Femi Benussi, Umberto Bevilacqua in Renato Capogna

Zgodba enega najuspešnejših Pasolinijevih filmov se dogaja v rimskem predmestju, ki ga je furlanski režiser zelo dobro opisal tudi v enem svojih romanov. Tokrat pa ob opisu kraja in njegovih prebivalcev pripoveduje tudi o Totuju in Ninettu, katerima je poverjena nevhvalna naloga, da odselita nekatere revne družine iz zapuščene predmestne hiše.

Torek, 30. avgusta, Premium cinema, ob 18.40

The departed

Režija: Martin Scorsese

Igrata: Matt Damon in Leonardo Di Caprio

Hollywoodski remake hongkonškega filma Infernal Affairs je predvsem zgodba o dobrem in zlu ali točneje pripoved o propustni coni, kjer se zločin in pravica spogledujeta, dotikata in si naposled tudi zamjenjata vloge. V taki sivi coni se odvija tudi življenjske protagoniste, policijskih agentov Colina Sullivan in Billyja Costigana, ki ju družijo isti poklic, a popolnoma nasprotno gledanje na svet. Prvi si ga je namreč izbral, da bi na najhitrejši način obogatel; drugi pa se mu je zaobljubil, da bi se čim prej otresel vezi s preteklostjo in časom, ko je živel v tesnem stiku s protizakonomnim svetom. Oba sta za dosego svojega cilja pripravljena na vse. Sullivan se proda mafijski tolpi in ji iz policijskega urada sporoča vse tajne informacije, Costigan pa hlini, da je član ravno tiste iste tolpe, vse pridobljene informacije pa posreduje policijskemu vodstvu.

Torek, 30. avgusta, Premium cinema, ob 18.40

Robin Hood - principe dei ladri

Režija: Kevin Reynolds

Igrata: Kevin Costner in Alan Rickman

Film je ena tolikih različnih legendarnih zgodb o tatu, ki krade bogatim in daje revnim - Robinu Hoodu. S pomočjo Mavra Azeema uspe plemiču Robinu Locksleyju pobegniti iz Svete dežele nazaj v rodno Anglijo. Razočaran ugotovi, da se je med njego-

vo odsotnostjo vse spremenilo na slabše. Ubili so mu očeta, izgnali kralja Riharda Levjesrčnega, Nottinghamski šerif pa oblega celotno deželo.

Ko Robin v Azeemovi družbi potuje skozi širne gozdove, ga napade tolpa tatov, za katere pa kaj kmalu spozna, da so to v resnici dobri ljudje. Z Robinom na čelu se odločijo, da bodo Rihardu Levjesrčnemu vrnilo krono in do njegovega prihoda sami krojili pravico.

Sreda, 31. avgusta, Rete 4 ob 21.10

Il postino

Režija: Michael Radford

Igrajo: Massimo Troisi, Philippe Noiret in Maria Grazia Cucinotta

Pripoved, ki jo je režiser Radford iz Čila premestil na italijanska tla je poetična zgodba o mlademu življenjsko absolutno neizkušenemu poštarju, ki mora poleti leta 1952, na majhnem otoku neapeljskega zaliva nositi pošto svojevrstnemu pesniku, ki je odločil, da se bo za nekaj časa preselil v Italijo. Prijazni zapisovalc vezane besede je slavni Pablo Neruda, ki se s suhljatom poštarjem tudi spoprijatelji in mu odkrije marsikatero življenjsko resnico. Film bo nedvomno ostal v neizbrisnem spominu tudi zaradi Troisijeve zadnje interpretacije.

Sreda, 31. avgusta, Premium cinema, ob 21.15

Somewhere

Režija: Sofia Coppola

Igrajo: Stephen Dorff, Elle Fanning in Chris Pontius

Priznani hollywoodski igralec Johnny Marco kljub uspehu, slavi in lepim dekletom ne najde pravega življenjskega smisla, dokler ne dobi nepričakovane obiska. Pred vrati se pojavi njegova 11-letna hčerka Cleo, ki želi spoznati otujenega očeta. Skupaj se odpravita na nepozabno izkušnjo odkrivanja zamujenih priložnosti, pozabljenih čustev in sprejemanja iskrene sreče. Drama je prejela nagrado zlati lev za najboljši film na lanskem beneškem filmskem festivalu. (Iga)

NAŠA SLIKOVNA in MALA KRIŽANKA

REŠITEV V NASLEDNJI ŠTEVILKI NA STRANI RADIO IN TV SPOREDOV

PRIMORSKI DNEVNIK, TVOJ DNEVNIK	RT V ZAHODNI AFRICI	AMERIŠKI DRAMATIK (EUGENE)	KONICA, VRH	SADNA PIJAČA ŠVEDSKI PISATELJ (PETER)	INDUSTRIJSKA RASTLINA KNJIGA ZEMLEJEDOV	KRAJ NA OTOKU CRES NEKD. ANGL. ATLET (STEVE)	"NAPORNI" DELAVEC NOGOMET V ZDA	MIHA OBIT PLANOTA NA VIPAVSKEM
AVTOR OPOLZKIH SPISOV, FILMOV								
GRŠKI SOFIST						ZRTEV KRAJE OFELIA ZA PRIJATELJE		
ITALIJANSKI PEVEC (FAUSTO)				GLINA AM. PROFESIONALNA KOŠ. LIGA			ONASSISOV VZDEVEK MAKEDONSKO KOLO	
OSEBNI ZAIMEK (... VI, ONI)			MESTO V ARGENTINI DRAGO OTA				ŠKOTSKI PISATELJ KOCIJANČIČ IGOR	
UMRLI ITALIJANSKI POLITIK MORO				"NAŠA" VENEZIA				GORNJA OKONČINA
NAJVEČJA KOPENSKA ŽIVAL				ŽOGA ZUNAJ IGRISKA		ŽELEZNIŠKA PROGA		PTICA UJEDA, SRŠENAR

1	2	3	4
5	6		
7			
8			
9			
10			
11		12	13
14			
15			
16		17	

VODORAVNO: 1. kub brez samoglasnika; 3. trakt na dnu; 5. namiznoteniški rekvizit, reket; 7. borišče v cirkusu, torišče, prizorišče; 8. posebna vrsta stavke (sede); 9. bolgarska kraljevska dinastija; 10. avtomobilna oznaka Kranja; 11. opensko športno društvo; 14. otok v Balearih; 15. ranocelnik, padar; 16. cula brez samoglasnikov; 17. sredi ... savane.

NAVPIČNO: 1. razred, stopnja kakovosti; 2. naš gledališki igralec in režiser; 3. gora nad Bovcem v Julijskih Alpah; 4. pristanišče v Apuliji; 6. naš odbojgarski delavec (Ivan); 11. nekdanji odlični slovenski šahovski vele mojster (Vasja); 12. Jakobov starejši brat dvojček, sin Izaka in Rebeke; 13. teža ovojnine. (Iako)

NOGOMET - Sindikat in Lega nista dosegla dogovora

Danes in jutri brez A-lige: sindikat razglasil stavko

Tommasi (AIC) ponudil začasno pogodbo, združenje Lega calcio pa jo je zavrnila

RIM - Prvega kroga nogometne A-lige ta vikend ne bodo odigrali. Lastniki klubov in nogometaši niso dosegli dogovora o kolektivni pogodbi, tako da je predsednik sindikata igralcev (AIC) Damiano Tommasi uradno napovedal stavko. Zadnji poskus za zedinjenje strani je bila začasna pogodba, ki jo je včeraj ponudil sindikat igralcev in bi veljala do 30. junija 2012, vendar jo je Lega calcio s predsednikom Berettijem na čelu zavrnila. Predlagana pogodba je bila tista, ki jo je podpisal sindikat in sprejela FIGC decembra 2010 za preteklo sezono. »To je pesek v oči: če bi sprejeli Tommasijevo ponudbo, bi vsi pogovori zadnjih mesecev splahneli,« pa je odločitev o zavrnitvi utemeljil predsednik Lege.

Jedro spora je nova kolektivna pogodba, ki je še niso sklenili, igralci in klubi pa ne podpisali. Tommasi je poudaril, da brez tega dokumenta nogometaši ne bodo začeli nove sezone. Sporni sta dve točki: davčne obveznosti oziroma kdo bo plačeval morebitni solidarnostni davek, ki ga vlada načrtuje za premožnejše davkoplačevalce. Klube in igralce pa razdvaja še sedmi člen, ki je doslej omogočal vsem registriranim igralcem, da trenirajo s prvo ekipo, klubi pa želijo v novo pogodbo vključiti tudi možnost ločenega treniranja nekaterih igralcev. Zapleten položaj je skušala rešiti tudi italijanska nogometna zveza (FIGC), ki je predlagala ustanovitev sklada v višini 20 milijonov evrov, v katerem bi v naslednjih dveh sezonah sredstva namenili za krizne primere, če bi prihajalo do nezmožnosti plačevanja obveznosti. A zaradi nestrinjanja igralcev in vodstva lige glede dveh točk, predloga niso upoštevali.

Stavko je uradno naznanila tudi nogometna zveza Federcalcio: »Nedojemljivo je, da ni prišlo do dogovora ravno v teh dveh točkah. Zdaj pa se poraja problem, da bi se stavka nadaljevala v nedogled,« je opozoril predsednik Abate, enakega mnenja je tudi predsednik AICA Tommasi.

Včeraj so stavko komentirali tudi drugi akterji nogometnega gibanja v Italiji in nekateri politiki, oglasil pa se je tudi združenje potrošnikov Codacons, ki zahteva povrnitev stroškov vsem abonentom, ki bodo zaradi stavke ta vikend ostali doma, nogometašem pa znižanje plač.

Italijanska »Serie A« bo tako po letu 1996, ko so 17. marca razglasili prvič stavko, spet mirovala zaradi stavke sindikata Assocalcatori.

Damiano Tommasi

ANSA

SVETOVNO PRVENSTVO V ATLETIKI

V Daegu prva slovenska nastopa

DAEGU - Na 13. atletskem svetovnem prvenstvu v atletiki bomo v kvalifikacijah lahko spremljali že prva dva slovenska nastopa. Nina Kolarič bo ob 13.15 po našem času kot prva izmed desetčlanske slovenske odprave nastopila v kvalifikacijah skoka v daljino, Primož Kozmus, zlati olimpijec in branilec naslova, pa bo ob 15. uri tekmoval v kvalifikacijah meta kladiva.

Slovenski rekorder si bo skušal izboriti finalni nastop na največji tekmi leta v sezoni, v kateri se je vrnil na tekmovališča po enoletni odsotnosti. Skakalka v daljino Kolaričeva pa je izpolnila normo za SP le dan pred iztekom roka s skokom 6,67 m. V Južni Koreji bo skušala ponoviti svoj najboljši letošnji izid. »Celotno sezono sem lovila prave občutke za skoke. V poletni sezoni sem bila ponovno zdrava, vendar nisem mogla dobiti občutka za skoke, na koncu pa mi je uspelo vse skupaj sestaviti se prebiti med potnike v Daegu,« je povedala Ptujčanka.

Prvi dan prvenstva bodo podelili že dva kompleta kolajn, v ženskem maratonu in teku na 10.000 m (14.00), jutri pa bodo odličja podelili v hoji (20 km, moški, 2.00), daljini (ženske, 11.15), disku (ženske, 11.55) in teku na 100 metrov (moški, 13.45).

DVOBOJA NE BO - Z nastopi na SP je že prvi dan začel tudi najhitrejši človek na svetu Usain Bolt, ki pa ne bo imel svojih »večnih« tekmecev. Američan Tyson Gay, srebrni s prejšnjega SP leta 2009, kot Boltov rojak Asafa Powell, letos najhitrejši z 9,78, sta zaradi poškodb morala odpovedati nastop na največjem tekmovalnem prizorišču. Morda bo Jamajčan Powell nastopil samo v štafeti. Najboljši ameriški izzivalec Bolta bo tako Walter Dix. Finale teka na 100 metrov bo (jutri ob 13.45) eden prvih vrhuncev prvenstva.

Zanimiv in vrhunski trojboj pa se obeta v teku na 110 metrov z ovirami. Na startu bodo prvič na istem tekmovalnem prizorišču trije najboljši in najhitrejši tekači v tej disciplini v njeni zgodovini, aktualni olimpijski prvak in svetovni rekorder (12,87) Kubanec Dayron Robles, olimpijski prvak iz leta 2004 Kitajec Liu Xiang (najboljši čas 12,88) in Američan David Oliver (12,89). Finale bo v ponedeljek ob 14.25.

Zlati iz olimpijskih iger v Pekingu Primož Kozmus že danes na SP

STA

POGOVOR - Izkušnje bivše borovke Claudie Coslovich

Pričakuje klic po finalu

Njen partner Nicola Vizzoni bo nastopil na SP v Južni Koreji - Najljubši so spomini na SP v Parizu leta 2003

Med italijanskimi rekordi že 11 let vztraja rezultat 65,30 m v metu kopja. 10. junija 2000 ga je v Ljubljani dosegla Claudia Coslovich. Atletinja, ki se je z atletiko začela ukvarjati pri Boru, se je pred nekaj leti preselila v toskanski kraj Pietrasanta k svojemu partnerju Nicolu Vizzoniju. Partnerju in atletu. Vizzoni je na Ol v Sydneyu osvojil srebrno, drugi pa je bil tudi lani na EP v Barceloni. Claudia s tako velikih tekmovalnih nima kolajn, na svetovnih prvenstvih pa je bila trikrat. Leta 2001 v Edmontonu, dve leti kasneje v Parizu in končno v Helsinkih leta 2005.

Naravno vprašanje. Katero od treh ti je ostalo o najlepšem spominu?

»O tem ni dvomov. Tisto iz Pariza. Merila sem moči v velikem finalu in zasedla sedmo mesto. Če pogledam še malo bolj nazaj, pozitivno ocenjujem tudi nastop v Edmontonu, predvsem zato, ker je šlo za mojo prvo tovrstno izkušnjo. Kaj takega pa ne velja za Helsinkí.«

Na svojih treh svetovnih prvenstvih je Claudia Coslovich najdlje vrgla v Parizu. 59,64 m. Nastopila je tudi na Ol v Sydneyu

in Atenah, vendar brez posebne sreče.

Smo v polnem vzdušju novega prvenstva. Se je v družinskem krogu veliko govorilo o možnih razpletih?

»Sploh ničesar. Atletika je sicer močno prisotna, vendar predvsem iz organizacijskih

NOGOMET Barceloni evropski superpokal

MONAKO - Nogometaši Barcelone so zmagovalci letošnjega evropskega superpokala. Zmagovalci lige prvakov so v Monaku z 2:0 (1:0) premagali zmagovalca evropske lige Porto. Za Katalonce sta zadela Lionel Messi v 39. in Cesc Fabregas v 87. minuti. Prvi zadetek je padel po hudi napaki branilcev Porta, drugega pa je Fabregas dosegel po lepi podaji Messija. Zmaga Kataloncev je povsem zaslužena, čeprav je tudi Porto imel nekaj priložnosti, da bi dosegel gol.

Čeprav pravi, da zanj to ni v ospredju, je trener Barcelone Pep Guardiola vseeno podrl rekord legendarnega Johana Cruyffa. S katalonskim moštvom je z zmago v letošnjem evropskem superpokalu osvojil že 12. lovoriko, torej eno več, kot jih je z Barco zbral nizozemski strateg med letoma 1988 in 1996.

NOGOMET Z Estonijo in Italijo brez Dedića

LJUBLJANA - Dvaindvajset igralcev bo na razpolago slovenskemu nogometnemu reprezentančnemu selektorju Matjažu Keku v boju proti Estoniji (2. septembra) in Italiji (6. septembra) za uvrstitev na evropsko prvenstvo 2012. Med njimi ne bo napadalca Zlatka Dedića, ki mu v zadnjih tekmah ne gre preveč od rok. Na Kekovem seznamu so vratarji Vid Bellec, Jasmin Handanović in Samir Handanović, branilci Mišo Brečko, Boštjan Cesar, Branko Ilič, Bojan Jokić, Matej Mavrič Rožič, Marko Šuler, Miral Samardžić, Mitja Viler, vezisti Armin Bačinović, Valter Birsa, Josip Iličić, Andraž Kirm, Robert Koren, Aleksander Radosavljevič, Dare Vršič ter napadalci Zlatan Ljubijankić, Milivoj Novaković, Tim Mataž in Nejc Pečnik. Na voljo je še nekaj vstopnic, ki bodo v prodaji v ponedeljek ob 12. uri.

VUELTA - Marcel Kittel (Skil) je zmagovalac sedme etape 66. kolesarske dirke po Španiji. V ciljem sprintu je prišlo do množične nesreče, ki sta jo povzročila Michal Golas in Tyler Farrar. Le peščica kolesarjev se je uspela izogniti nesreči in prikollesarila na cilj. Med vpletenimi so bili tudi lanske zmagovalce Vincenzo Nibali (obdržal je 3. mesto) in drugi z Gira Michele Scarponi. Rdečo majico vodilnega je zadržal Francoz Sylvain Chavanel (Quickstep), Slovenec Jani Brajkovič je 18. Med vikendom kolesarje čakata dve gorski etapi.

PISTORIUS NA OI? - Po večrajšnjem zasedanju mednarodnega olimpijskega komiteja (Mok) je usoda enega najboljših športnikov invalidov na svetu Oscarja Pistoriusa vsaj kratkoročno jasna: lahko bo nastopil na olimpijskih igrah v Londonu, vendar mora izpolniti normo, obenem pa mu mora atletska zveza IAAF izdati ustrezno dovoljenje za nastop.

PETA ZARADI POŠKODBE - Slovenska judoistka Raša Sraka Vuković se je v dvoboju na svetovnem prvenstvu v Parizu za bronasto medaljo poškodovala in je morala borbo predati. Zato se je uvrstila na peto mesto v kategoriji do 70 kg.

ZA SEDMO MESTO - Italijanska ženska odbojkarica reprezentanca je včeraj v finalnem delu svetovne lige v Macau izgubila proti Japonski s 3:0. Danes bo igrala s Kitajsko za končno 7. mesto.

Verjetno se še spomniš, da smo ob priliki olimpijskih iger v Sydneyu organizirali skoraj neposreden prenos iz tvojega doma. Bil je prisoten trener Ivo Gherlani. Zate se ni še izšlo posebno dobro. Mami si telefonirala slabe pol ure po koncu tekmovalnega. Kdaj misliš, da te bo iz Koreje poklical Nicola?

»Poklical bo, čim bo mogel. Precej bo odvisno od rezultata. Pričakujem, da me bo poklical kar dvakrat. Po kvalifikacijah in predvsem po finalu.«

O Kozmusu smo že pisali. Kaj lahko pričakujemo od metalca za katerega bo Claudia navijala? Rusa Zagornega, ki ima letošnje prve štiri mete na svetu, ne bo na startu. Naslednji z 80,67 m je Belorus Krivicki. Z izkušnjami, ki jih imajo protidopinške ekipe z Belorusi, bi se njegov morebitni najdaljši met lahko spremenil v tragedijo. Najbolj verodostojna izsledata Madžar Pars in posebno Nemec Esser. Vizzoni je na trenutni lestvici na petem mestu, torej eden redkih, ki so preslegli 80 metrov. Razlike pa so zelo majhne.

Bruno Križman

GLASBA - Trio Etnoploč

Svojstveno potovanje od Zahoda do Balkana

Na številnih koncertih skupina igra skladbe z nove plošče

Pred začetkom tradicionalnega, večdnevnega kulturno-družabnega obreda letošnje Kraške ohceti je Kraška hiša v Repnu zaživela z glasbo tria Etnoploč in njegovim, svojevrstnim glasbenim poklonom paru, ki je protagonist letošnje izvedbe pomembne etnografske prireditve. Na sporedu so bile tudi skladbe z najnovejšega cd-ja tria z naslovom *Across the border live 2010*, na katerem so zbrani posnetki s koncertov v sežanskem Kosovelovem domu, na festivalu Tavagnacco jazz in repentabrski občini. Člani skupine Etnoploč imajo za seboj že deset let skupnega ustvarjanja, kar pride do izraza v sproščenem soglasju njihovih barvitih, improvizacijskih izvedb med Zahodom in Balkanom. Naslov novega cd-ja potrjuje, kar so člani skupine ->obmejni glasbeniki« Aleksander Ipavec (harmonika), Piero Purini (saksofoni, duduk) in Matej Špacapan (trobenta, didgeridoo) - izbrali od same ustanovitve kot zaznamujočo usmeritev svojega delovanja in sicer prekočanje vseh žanrskih meja. Posnete skladbe potrjujejo širino pogledov in virov navdih s pridobami in avtorskimi skladbami, ki so zdaj zapisane na diskografskem dokumentu s pomočjo finančne podpore občin Tavagnacco in Repentabor ter Folk Cluba Buttrio.

Plošča je posneta v živo in pravzaprav bi studijski posnetek težko ujel bistvo skupine Etnoploč, katere glavna značilnost je ravno stalno spreminjajoči se, ustvarjalni pristop k glasbi, ki ni nikoli gola izvedba, temveč skupno dožive-

tje. Stik z občinstvom, vzdušje posebne priložnosti in trenutka vplivajo namreč na preobrazbe skladb, ki so v tem cd-ju zbrane kot prikaz raznolikega glasbenega sveta skupine. Etno izrazi so glavna osnova vseh skladb, iskanje skupnih točk v trojici med seboj različnih glasbenikov pa ključ spodbudne glasbene izmenjave, ki združuje Ipavčev oblikovanje artikuliranih ritmov, Špacapanovo svobodno jazzovsko dušo in Purinijev smisel za ljudsko govorico. Njihove glasbene poti se vijejo nepredvidljivo, ustvarjalno, fleksibilno, tudi ironično, v razgibani avtorski skladbi Piškice, ki jo je Ipavec izvorno napisal za špeterski harmonikarski orkester, v Mc Ferrinovi Invocation, ki se presenetljivo preljuje v makedonsko pesem, v jazzu, tangovskem utripu, v brezkompromisno folklorni albanski šoti, v hašidskem motivu, v spevni melodiji sardinske ljudske pesmi, ki je tudi spomin na prijatelja Andrea Parodija, člana skupine Tazenda, kateremu je trio posvetil ta cd. Simbioza glasbenikov je razvidna v živem oblikovanju te raznolike glasbene snovi, ki ne prenaša definicij. Brezmejno ustvarjanje ne pozna geografskih meja niti pri koncertni dejavnosti, saj je skupina priljubljena tudi izven Italije. Po koncertih na slovenskih in avstrijskih tleh bo trio drevi igral na tržaškem Ponterošu v okviru pobude Sottolostessocielo-Pod istim nebom, ko bo prvič sodeloval z avstrijskim jazz triom Extra3.

Rossana Paliaga

TRŽAŠKE POLETNE PRIREDITVE - Muzeji zvečer

Peter in volk ... ob kanalu

Zaživela je znamenita glasbena pripoved Sergeja Prokofjeva - Kljub neznosni vročini veliko poslušalcev

Muzeji zvečer so že leta zelo priljubljena tržaška poletna prireditve

KROMA

V okviru tržaške pobude Muzeji zvečer (Musei di sera 2011) je v sredo zvečer pred palačo Gopčević zaživela zanimiva izvedba slavne glasbene pravljice *Peter in volk* Sergeja Prokofjeva. Genialni ruski skladatelj je pravljico napisal v pičlih štirih dneh leta 1936 po naročilu moskovskega osrednjega otroškega gledališča in še zdalec ni pričakoval, da bo ta doživela tolikšen uspeh. Pravljica pripoveduje o dečku Petru, njegovem dedku in živalih - o ptičku, rački in

muci. Kljub dedkovi prepovedi, si Peter želi ubiti nevarnega volka, še toliko bolj, potem ko zverina pohrusta njegovo prijateljico račko. S ptičkom in mucu Peter premaga krvoločnega volka in brez nasilja premagal zlo. Na koncu se še račka iz ubitega volka oglasi, tako da jo rešijo.

Prokofjev je iznajdljivo zapisal za vsak instrument motiv, ki je hkrati označeval tudi lik. Tokrat je to znamenito delo izzvenelo v komorni zasedbi, v kateri so tehtno igrali tržaški glasbe-

niko Tommaso Bisiak (flavta - ptiček), Valentina Sbicego (klarinet -muca), Sergio Lazzeri (fagot - dedek), Paola Fundarò (oboa - račka), Giancarlo Castiglione (rog - volk) ter prepričljiv pripovedovalec Giulino Cancelli, ki je upodobil Petra, ki ga označuje melodija godal in v tej izvedbi tudi pihal. Res prijetna pobuda, ki je kljub neznosni vročini privabila veliko poslušalcev - med temi seveda tudi otroke, ki so pazljivo prisluhnili zgodbi. (Pan)

TOMIZZEVE DUH Kaj bo z Libijo?

MILAN RAKOVAC

Prija po stolitja san bija u Libiji, na jedrenjaku "Jadran"; mladi Libijci su nan se smijali, Tito-Naser i pokazivali dva kažiprsta jenega do drugega, Gadafi još ni bija oficir, i je mlade libijske revolucionere potle pojevha u revoluciju; sada, pedeset lit potle, noi mladi libijski revolucioŇeri delaju novu libijsku revoluciju. Ča će biti z Libijom? Ča će biti z Libijci? Lako ej bilo hitati bombe na Gadafija, ma ča će Europa (Sarkozy najprijia!) sad načiniti korisnega za Libiju? Piše Ervin H. M. v Dnevniku:

»Dvajseto stoletje ni skoparilo z državniki, ki so družbo razumeli kot področje za razvijanje svojih političnih fantazij. Moamer Gadafi je bil med njimi genij. Njegova odlika je bila, da nikoli ni razvijal samo ene fantazije, ampak vsaj dve hkrati in eno proti drugi. V Libiji je ukinil državo kot organizacijsko obliko, zase pa je v njej rezerviral vlogo večnega voditelja. Namesto državnih institucij, ki bi ga lahko ovirale ali odstavile, je zgradil družinsko vojsko in ekonomijo. Združene države Amerike in evropske države, ki so ga izključile iz svoje družbe kot terorista, je po ameriški invaziji na Irak povabil v Libijo kot poslovne partnerje pri črpanju nafte in plina. Vsi so prišli.

V Afriki se je postavljala kot neoporečni zaščitnik svobode najrevnejših, z Evropo je sklenil zaveznitvo o zadrževanju migrantov z vojsko in policijo. Državljanje je pahnil v politični mrak, vendar so imeli višjo stopnjo pismenosti kot Tunizijci in Egipčani ... Ko so demonstranti v Bengaziju začeli zahtevati njegovo glavo, je ugasnil mobilno telefonijo, izključil internet in proti protestnikom poslal tanke ...

Za intervencijo v Libiji so si izmislili nekaj lepih imen in za seboj je imela dovolj ohlapno resolucijo varnostnega sveta, vendar je to bila vojna proti Gadafiju ... Evropa je sodelovala v vojni proti Gadafiju ... Po tem, kakšen bo mir jutri, se bo presojala inteligentnost intervencije.«

Dragi Ervin, moran sad tebi pisati dvi-tri beside; kakšen bo mir jutri v Libiji, o ten EU+USA+Nato ne znaju propio un bel gnente, ma anke ako to ča znaju, nisu kapaci načiniti un-pel-de-mona, pak anka ako znaju neče da mrdnuti malim prstom i neče škrbiti ako se libija a la balcanica raspade na plemena. Lipo i jušto si pisa kako je uni filozof užganih živci našga unega halaburu pridsidnika i Frančeži su zakuhalu cilu uvu kašu. Zapad je načinja zajno uno bitno; nova Centralna libijska banka osnovana je u Bengaziju zajno kad su se pobunili, pak su, ma zajno, dokle uvo pišen, pobunjenici rekli da će poštvitati međunarodne sporazume. In pika. Konec.

Zdravo žurim, dear Ervin. Kamo to žurim, možda češ pitati?

Žurim vidjeti kako će Zapad učiniti sve da razori jednu stabilnu urbanu, ekonomsku, profesionalnu, socijalnu, civilizirano strukturu, da se što prije pauperizira Libija.

A mi, tranzicijska bijeda, možemo iz prve ruke prenijeti Libijcima naša slovenska, hrvatska, srpska i ostala panslavenska tranzicijska iskustva s onim što radi Zapad nakon tranzicije; pretvara nas u jad i bijedu iz feudalnih dana, naravno, uz pomoć naših najboljih sinova. To čeka Libiju...

ZGODOVINA - Založba Mladika

Prva svetovna vojna na Goriškem Krasu

Pri tržaški založbi Mladika je pred časom izšla zanimiva publikacija *Pozabljeni Kras - Ofenzive v jeseni 1916*. Kot avtorji knjige se podpisujejo Mitja Juren, Paolo Pizzamus in Nicola Persegati, predgovor k slovenski izdaji je prispeval Simon Kovačič, spremno besedo pa zapisal Antonio Scrimali.

Pozabljeni Kras je prva tovrstna publikacija, ki vestno in dosledno opisuje dogodke izpred devetdeset let, ki so tako globoko zaznamovali predvsem goriški Kras. Glavnina dogajanja se nanaša na obdobje po padcu Gorice in zajema čas od šeste italijanske ofenzive avgusta 1916, ko je italijanska vojska prišla na zahodni rob Komenškega Krasa, do novembra istega leta, ko je v sedmi, osmi in deveti soški bitki zavzela Veliki hrib, Pečinko, Fajtji hrib ter vasi Lokvica, Opatje selo, Novo vas, Hudi Log, danes zapuščeni Lukatič in prišla na prag Kostanjevice. Publikacija predstavlja delovanje obeh vojsk, italijanske in avstro-ogrske, in vsebuje veliko izvirnih fotografiskih posnetkov iz preteklosti, fotografije današnjega Krasa, skic ter je posebno bogata s topografskimi kartami iz vojnega obdobja, ki so v tej knjigi prvič objavljene. Vse te doku-

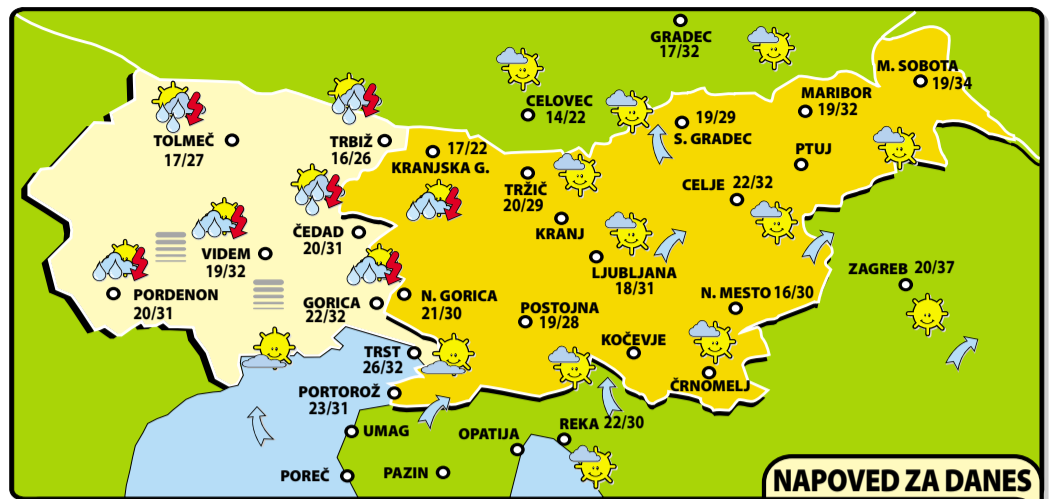

mente so avtorji vodnika dobili v vojaškem arhivu v Rimu (AUSSME).

Knjiga je zamišljena predvsem kot vodnik po prizoriščih bojev na soški fronti na območju Krasa, torej kot nalašč, da jo vzame v roke tisti, ki ga to obdobje zanima ali bi hotel izvedeti kaj več o dogodkih, ki so se odvijali na goriškem Krasu med prvo svetovno vojno.

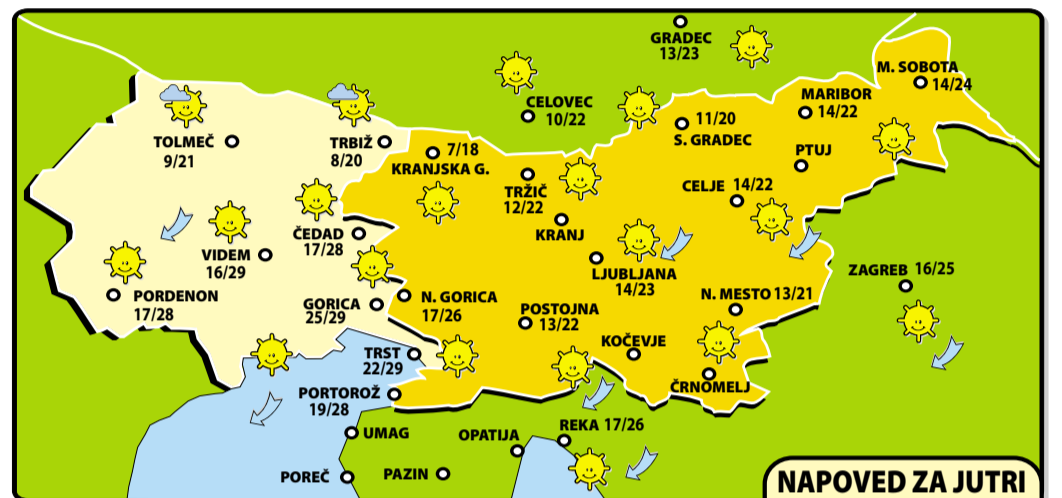
Mitja Juren, Nicola Persegati in Paolo Pizzamus že vrsto let raziskujejo vojaško zgodovino in odkrivajo sledove prve svetovne vojne po goriškem Krasu. Za sabo imajo že več knjižnih izdaj z tega področja.

Na obalnem območju bo zmerno oblačno do spremenljivo vreme, pihal bo okrepljen jugo, možna bo kakšna krajevna nevihta. V nižinskem pasu se bo zjutraj lahko pojavljala megla v pasovih, čez dan bo spremenljivo z nevihtami, ki bodo verjetneje popoldne. V hribih bo v glavnem oblačno z nevihtami, krajeno bodo lahko padavine obilne, zlasti popoldne.

Jasno bo, popoldne pa bo na zahodu države že več oblačnosti. V zahodni in deloma osrednji Sloveniji se bodo pojavljale krajevne plohe in nevihte. V noči na nedeljo bodo krajevne padavine tudi v severni Sloveniji. Čez dan bo ponekod pihal jugozahodni veter, ob morju jugo.

Jutri bo prevladovalo lepo vreme. Ob morju bo pihala okrepljena, po nižinah pa zmerna burja. Burja bo popoldne slabela. V Karniji bo popoldne nastalo nekaj oblačnosti.

Jutri zjutraj bo v notranosti Slovenije še pretežno oblačno, čez dan pa bo povsod pretežno jasno. Zapihal bo severni veter, na Primorskem šibka do zmerna burja. Hladneje bo.

Danes bo deželo prešla Atlantska fronta, v nedeljo bo začel dotekati nekoliko hladnejši in suh zrak. Nad severno Italijo je plitvo ciklonsko območje s šibko vremensko fronto. Z jugozahodnikom v višinah k nam priteka nekoliko manj tople in še vedno dokaj suh zrak.

DOLŽINA DNEVA

Sonce vzhaja ob 6.19 in zatone ob 19.53
Dolžina dneva 13.34

BIOPROGNOZA

Vremenski vpliv bo obremenilen, z vremenom povezane težave bodo pogoste, okreplili se bodo tudi nekateri bolezenski znaki. Po nižinah bo popoldne še velika toplotna obremenitev.

MORJE

Morje je mirno, temperatura morja 27 stopinj C.

TEMPERATURE V GORAH °C

500 m	 32	2000 m	 16
1000 m	 25	2500 m	 12
1500 m	 20	2864 m	 8

UV INDEKS

UV indeks bo sredi dneva ob jasnem vremenu po nižinah 7,5 in v gorah 8,5.

PLIMOVANJE

Danes: ob 4.14 najnižje -72 cm, ob 10.47 najvišje 47 cm, ob 16.28 najnižje -25 cm, ob 22.09 najvišje 49 cm.
Jutri: ob 5.12 najnižje -68 cm, ob 11.42 najvišje 55 cm, ob 17.37 najnižje -37 cm, ob 23.23 najvišje 43 cm.

Vremenska napoved Hidrometeorološkega zavoda R. Slovenije in deželne meteorološke opazovalnice ARPA OSMER

ATENE - Na severozahodu države uničenih že 4000 ha gozda V Grčiji divjajo požari, na pomoč prihajajo tudi letala iz drugih držav EU

ATENE - Na severovzhodu Grčije se gasilci že tretji dan zapored trudijo ukrotiti požar (na posnetku Anse požar na območju Pyrgiotike), ki je doslej uničil že okoli 4000 hektarov gozda. O požarih poročajo tudi iz nekaterih drugih delov Grčije.

S požari se gasilci, ki jim delo otežuje močan veter, borijo na osmih krajih, pri čemer jim je povsem izpod nadzora ušel požar v bližini mesta Lefkimi na severovzhodu Grčije. Požar je izbruhnil v sredo in je oblasti prisilil v razglasitev izrednih razmer. Požar se je od srede izjemno hitro širil proti naseljenim območjem, od kjer so evakuirali prebivalce. Samo v zadnjih 24 urah je povsod po državi izbruhnilo okoli deset požarov, vključno na otoku Zakintos. Požar divja tudi na Peloponezu, kjer so morali evakuirati okoli 150 ljudi. V gašenju požara na tem območju je v ponedeljek umrl gasilec.

Atene so se za pomoč obrnile na evropske partnerice in v okviru mehanizma EU za civilno zaščito zaprosile za nujno pomoč iz zraka za gašenje gozdnih požarov. Za tovrstno pomoč je istočasno zaprosila tudi Albanija, kjer najhujši požari divjajo v okolici Tirane in ob obali Jadranskega morja. Kot so sporočili iz Bru-

slja, so se na poziv odzvale Španija, Francija in Italija, ki so v Grčijo in Albanijo včeraj poslale šest letal.

V Grčiji vsak poletje izbruhne več deset požarov, h katerim pogosto prispevajo visoke tem-

perature in močan veter. Neposredni povzročitelj je pogosto požig, čeprav storilce le redko ujamejo. Eden najhujših požarov je državo prizadel leta 2007, ko je umrlo 77 ljudi, uničenih pa je bilo 250.000 hektarov površin.

ŠIBENIK - Osumljen je umora Draganu Paravinji še za trideset dni podaljšali pripor

ZAGREB - Šibeniško sodišče je včeraj za 30 dni podaljšalo pripor 43-letnemu Draganu Paravinji, ki ga sumijo umora 17-letne Antonije Bilić, je potrdil njegov odvetnik Branko Baica. Paravinja je v preiskovalnem zaporu v Šibeniku, potem ko so ga začasno izročili iz BiH, kjer je bil nedavno obsojen na 34 mesecev zapora zaradi poskusa posilstva. Odvetnik družine pogrešane najstnice Vinko Ljubčić je prejšnji teden predložil nove dokaze proti Paravinji zaradi suma umora Bilićeve, ki so jo nazadnje videli 7. junija nedaleč od njene domače vasi pri Drnišu. Ljubčić je predlagal, da bi zaslišali dve novi priči, o čemer naj bi sodišče odločilo v prihodnjih dneh.

Hrvaški mediji poročajo, da bo Paravinja ostal v priporu do sklenitve preiskave, razen če bi njegovo vrnitev pred tem zahtevalo pravosodje BiH. Razsodba v omenjenem primeru poskusa posilstva namreč še ni pravomočna.

Konec junija so Paravinjo prijeli v BiH. Najprej je priznal, da je Bilićevo zadušil in njeno truplo vrgel v Krko, nato pa dejal, da je to priznal, ker so ga policisti v Banja Luki pretepli. Kljub obsežni večtedenski množični preiskavi na širšem območju Zadra in Šibenika hrvaška policija ni našla trupla Bilićeve. Paravinjo sumijo tudi poskusa posilstva dekleta pri Omišu. Išče ga tudi Srbija, kjer je bil v odsotnosti obsojen na štiri leta in pol zapora zaradi posilstva in poskusa posilstva. (STA)

Primorski dnevnik na iPadu

Available on the App Store

ipad@primorski.eu

Prenesi iz Appleove spletne trgovine aplikacijo **Primorski** in imel boš dostop do vseh vsebin, objavljenih v dnevniku.

Listaj strani po iPadu enostavno in prijetno z grafično kakovostjo in učinkovitostjo tiskanega dnevnika, brskaj po arhivu in poišči članke, ki te zanimajo. Hkrati si lahko vedno seznanjen z zadnjimi novicami na naši spletni strani www.primorski.eu.

Aplikacija bo nekaj časa brezplačna.